

JMG

Göteborgs Universitet
Kandidatuppsats i journalistik
Hösten 2017

Den utländska skölden

– En kvalitativ intervjustudie om kvinnliga frilansjournalister i Mexiko.

Författare: Lisa Axelsson
Handledare: Gabriella Sandstig
Kursansvarig: Mathias Färdigh

GÖTEBORGS UNIVERSITET
JOURNALISTIK, MEDIER OCH KOMMUNIKATION

ABSTRACT

Titel: Den utländska skölden – En kvalitativ intervjustudie om kvinnliga frilansjournalisters i Mexikos yrkeserfarenheter

Author: Lisa Axelsson

Tutor: Gabriella Sandstig

Number of pages: 51

Number of words: 24 215

Course: Bachelor thesis, Journalism

Period: Fall 2017

University: Dept. of Journalism, Media and Communication, University of Gothenburg

Purpose/Aim: The aim of the study is to map and analyze the working conditions, limitations and possibilities for female freelance journalists in Mexico.

Material/Method: This thesis is based upon semi-structured deep-interviews with seven female journalists who work for different kinds of media, with different background and different nationalities. The interviews are based on theories about self-censorship, gender, intersectionality, the freedom of freelance journalists and the integrity of journalists.

Main results: By analysing the answers of my respondents I have concluded that the main possibility with the working conditions of female freelance journalists in Mexico is their flexibility. As long as they feel like they are somewhat financially and physically safe, they can do the type of journalism they prefer. Female freelance journalists are however limited by the financial scarcity of media world wide, which often don't pay them enough and offer lacking support. The worst case seems to be with the Mexican media, who not only pay bad but often also censor a lot of reporting due to corruption. Freelancers are therefore reluctant to work with Mexican media, and Mexican freelance journalist preferably turn to work for foreign news agencies who also offer better conditions in terms of safety.

Another finding of this study is that female freelance journalist are less likely to have experience of harassing comments, threats and violence related to their work compared to regular journalist in both Mexico and Sweden. This is probably due to a mixture of freelance journalist being harder to track, that working with globally known news outlets comes with a certain safety, and that the freelance journalists in the area rarely dig as deep as local journalists do in sensitive subjects. However, sexual harassment is a big part of the every day life.

Keywords: Mexico, journalism, freelancer, females, feminism, gender, intersectionality, self-censorship, sexual harassment, ideals.

EXECUTIVE SUMMARY

The purpose of this thesis is to study the working conditions of female freelance journalists in Mexico and examine their possibilities and limitations. I chose to study this particular group for two reasons mainly; Mexico is currently one of the world's most dangerous countries to be a journalist, but also a woman, within. In addition, freelance journalists are one of the most vulnerable groups in media in terms of financial and physical safety. I chose to study this group of individuals because I was interested to see what it meant to be a part of all these factions.

To approach this task I formulated three main issues: What kind of experience do the female freelance journalists have of harassing comments, threats and violence related to their work? What are the greatest alterations between working for different news agencies? What ideals motivate female freelance journalists in Mexico?

I have used literature and reports about the situation of media in Mexico, theories regarding freelance activity, ideals and feminism, and lastly studies about journalists in other perilous countries.

To gain deeper knowledge about the possibilities and limitation of this particular group, I used qualitative interviews as my method to gather information. I interviewed seven women from four different countries, working as journalists in Mexico.

My main results show that the main possibility with the working conditions of female freelance journalists in Mexico is their flexibility. If they feel safe financially and physically, they devote themselves to the type of journalism they prefer. Female freelance journalists are however limited by the financial scarcity of media. Mexican media is by far the worst, but even international media often don't pay them enough to get by, and often offer lacking support. It is close to impossible to survive as a Mexican freelance journalist and only work for Mexican news outlets. Therefore they try to work for foreign new agencies. However, it seems that Mexicans have to prove themselves harder than Western journalists to get the job, even when it comes to reporting about their own country. Another aspect that limits female freelancers is the fear of getting sexually harassed or hurt because of their gender. This means that they avoid working alone, even if it means they have to share their already low wage with someone else.

Moreover, I found that female freelance journalist are less likely to have experience of harassing comments, threats and violence related to their work compared to regular journalist in both Mexico and Sweden. This seems to be due to a mixture of freelance journalist being harder to track, that working with globally known news outlets comes with a certain safety, and that the freelance journalists in the area rarely dig as deep as local journalists do in sensitive subjects. However, sexual harassment is a big part of the every day life.

Lastly, I found it interesting that even the journalists who weren't Mexican was very idealistically driven. Even if their job had great impact on their social life (such as not feeling that they have time to have children, continually seeing a therapist to contemplate experiences of trauma related to work, and often worrying about not having any money by the end of the month), they still saw it as their calling in life to continue working as journalist.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

EXECUTIVE SUMMARY

1 INLEDNING	6
1.1 Syfte och frågeställning	7
2 BAKGRUND OCH TIDIGARE FORSKNING	8
2.1 Statistik	8
2.2 Media i Mexiko	8
2.2.1 Yttrandefrihet	9
2.3 Tidigare forskning	10
2.3.1 Tidigare forskning på ideal	10
2.3.2 Tidigare forskning om frilansjournalister och självcensur	10
2.3.3 Tidigare forskning om situationen för kvinnliga journalister	11
3 TEORI	13
3.1 Kvinnliga erfarenheter	13
3.1.1 Genus	13
3.1.2 Intersektionalitet	13
3.2 Frilansarens frihet och självcensur	13
3.3 Journalistyrket och ideal	14
4 METOD	15
4.1 Validitet och reliabilitet	15
4.2 Kvalitativ eller kvantitativ	15
4.2.1 Att intervjua och intervjuas	16
4.2.2 Semistrukturerade intervjuer	16
4.3 Valet av studieobjekt – kvinnliga frilansjournalister i Mexiko	17
4.3.1 Att välja respondenter	18
4.3.2 Presentation av respondenterna	18
4.4 Genomförande och etiska riktlinjer	19
4.4.1 Intervjuguide	19
4.4.2 Efter intervjuerna	20
4.5 Metodens begränsningar	20
4.6 Metodreflektion	21
5 RESULTAT	22
5.1 Tema 1: Hot, hat och den kvinnliga aspekten	22
5.1.1 Erfarenhet av kränkande kommentarer, hot och våld	23
5.1.2 Konsekvenser i känslor	25
5.1.3 Säkerhetsåtgärder	27
5.2 Tema 2: Frilansarens frihet?	27
5.2.1 Ekonomisk osäkerhet	28
5.2.2 Journalisten och självcensuren	39
5.2.3 Säkerhetshierarkin	30

5.2.4 Osäkerhetens konsekvenser	31
5.3 Tema 3: Ideal	32
5.3.1 Blev det som de hade tänkt sig	33
5.3.2 Skillnader i nationalitet	34
6 ANALYS	37
6.1 Hot, hat och kvinnorollen	37
6.1.1 Genus	38
6.1.2 Intersektionalitet	38
6.2 Journalistisk frihet	39
6.2.1 Själv censur i mexikansk media	439
6.3 Ideal	40
6.3.1 Nationalitet	41
7 SLUTDISKUSSION OCH FÖRSLAG	43
7.1 Målet med studien	43
7.2 Besvara frågeställningarna	
7.2.1 Vilken karaktär har de kränkande kommentarerna, hoten och våldet som de kvinnliga frilansjournalisterna utsatts för haft?	43
7.2.2 Hur skiljer sig arbetet beroende på vem som är uppdragsgivare?	44
7.2.3 Vilka ideal driver de kvinnliga journalisterna?	45
7.3 Framtida forskning	45
8 KÄLLOR	46
8.1 Källförteckning	47
8.2 Bilaga 1 – Frågeformulär	49

1 INLEDNING

Many journalists get killed, and people are always like 'Oh you're so brave for doing that, don't you get scared?' And I'm like 'No, but the only reason I don't get scared is because I work with the New York Times.' It's such a shield. It's like a life kind of guarantee. – Kvinna 7

Citatet kommer från en mexikansk kvinnlig journalist och beskriver vad som möjliggör hennes rapportering om landets korruption och utbredda knarkkrig.

Mellan 2002 och 2011 tredubblades våldet mot kvinnor verksamma inom media i Mexiko (Rönngren, J. 2013) och i snitt dödas sju kvinnor om dagen i landet (Observatorio Ciudadano Nacional del Femicidio [OCNF], 2012). Det gör Mexiko till ett av världens tio farligaste länder att som kvinna vistas i (Yagoub, 2016). En majoritet av de anställda på landets mediehus är kvinnor och hotet och våldet mot journalister är ofta av olika karaktär beroende på om det riktas mot en man eller kvinna. Studier från Cimac (2012) visar att de kvinnliga journalisterna i Mexiko främst utsätts för sexuellt våld, psykologiskt våld och trakasserier – förtryck som många gånger sträcker sig utanför de ramar som forskning kring journalistsäkerhet huvudsakligen undersöker (Rönngren 2013).

En grundbult för att kunna bygga ett välfungerande, demokratiskt samhälle, är press- och yttrandefrihet (Färdigh, 2013). Mexiko hamnar på delad plats 123 av 176 länder i Transparency Internationals index över upplevd korruption för 2016, långt efter övriga OECD länder, och när det kommer till yttrandefrihet har Mexiko sedan 2011 klassificerats som ett ”ofritt land” enligt den icke-vinstdrivande organisationen Freedom House (2017).

Enligt *The Assault on Journalism* (Carlsson & Pöyhtäri, 2017) är självcensuren utbredd bland journalister i Mexiko, framför allt på grund av straffriheten. Från att ha varit rankade på plats 75 i World's Press Freedom Index (RFS) 2002, har landet under de senaste 15 åren tappat nästan 75 platser, och är nu rankade 147. I en tre-årig undersökning från University of Miami rörande journalistsäkerhet i Mexiko, svarade 68 procent av de tillfrågade att de utövat självcensur, drygt 64 procent att de övergett gaturapportering i rädsla för eventuella konsekvenser och 57 procent att de vidhöll de censurpolicys som mediehuset de arbetade vid hade (Gutierrez, 25 augusti, 2016). Utgår man då från att yttrandefriheten är en av stöttepelarna i en demokrati, är dessa siffror ett allvarligt hot mot samhället (Rönngren, 16 maj, 2017).

Den internationella nyhetsbevakningen tycks ha ökat i samband med Trumps presidentskap och allt fler utländska nyhetsbyråer öppnar kontor i Mexico City (Wade, 29 april, 2017) och många internationella frilansjournalister söker sig till landet.

Men även om delar av den mexikanska journalistkårens erfarenheter av hot, våld och självcensur finns dokumenterade i form av statistik, finns det inom det journalistiska forskarfältet en lucka i kunskapen gällande hur frilansjournalister upplever sin situation och hur denna skiljer sig från redaktionellt anställda. Tidigare forskning, inom såväl det journalistiska som det feministiska forskarfältet, har inte heller studerat om hur den generella hotbilden ser ut bland kvinnliga, utrikesfödda journalister verksamma i landet. Baserat på att det nationella intresset för att utbilda sig och arbeta som journalist sjunker på grund av rädslan för repressalier, finns det även anledning att undersöka vad som motiverar kvinnliga, utrikesfödda frilansjournalister att flytta och arbeta i ett land som både inom deras arbetsfält och samhällsgrupp, bedöms vara ett av världens farligaste. I den här studien ämnar jag undersöka hur arbetsförutsättningarna ser ut för kvinnliga frilansjournalister verksamma i Mexiko på ett djupare plan. Jag avser att analysera om de är mer eller mindre fria än vanliga journalister och hur den här friheten skiljer sig mellan utländska och inhemska frilansjournalister. Den mexikanska kontexten är intressant även för en svensk läsare eftersom den utgör ett bra exempel på hur journalistik skapas under pressade förhållanden.

1.1 Syfte och frågeställningar

Syftet med denna uppsats blir att undersöka vilka begränsningar och möjligheter kvinnliga frilansjournalister i Mexiko har samt vilka personliga erfarenheter de har av hat, hot och våld. Byggt på föreställningen att journalistik är en viktig del i skapandet av ett demokratiskt samhälle, att den utsatta journalistkåren till en majoritet består av kvinnor (som även är en av de mest utsatta samhällsgrupperna för hot och våld), samt att frilansjournalister har ett utgångsläge i sin yrkesverksamhet som skiljer sig från redaktionellt anställda, vill jag undersöka hur arbetsförhållandena ser ut för kvinnliga frilansjournalister i Mexiko. Jag har valt att begränsa mig till Mexiko eftersom det är ett av de länder som, trots att det inte betraktas som en krigszon, är farligast i världen att vara verksam journalist i. Nationella undersökningar från Cimac (2012) har fokuserat på hur våldet och hotet som riktas mot kvinnliga, mexikanska journalister skiljer från deras manliga kollegor. I denna grupp räknas däremot inte frilansjournalister. I tidigare forskning har man inte heller jämfört huruvida det stigande hotet och våldet mot journalister även riktar sig mot utrikesfödda, eller om det främst är lokala reportrar som är i farozonen. Enligt Jenny Rönngren (personlig kommunikation, 18 september, 2017), tidigare utrikeskorrespondent i Mexico City, ser hotbilden annorlunda ut för inrikes- och utrikesfödda journalister.

Trots att våld, hot och hat mot journalister registreras och dokumenteras av ett flertal internationella, icke-statliga organisationer (till exempel Reporters Without Borders 2017; Committee to Protect Journalists 2015; Freedom House 2017), så finns det fortfarande ett behov av att undersöka problemen ur ett mer intersektionellt perspektiv där maktrelationen mellan arbetstagare, arbetsgivare och kön står i fokus. Genom att intervjua kvinnliga frilansjournalister rörande deras arbetsförhållande hoppas jag därför kunna bidra med kunskap om hur en av de mest utsatta grupperna inom internationell journalistik fungerar, vad som är gruppens utmaningar men också dess unika möjligheter.

Frågor jag vill söka svar på är:

1. Vilken karaktär har de kränkande kommentarer, hoten och våldet som de kvinnliga frilansjournalisterna utsatts för haft?
Har de upplevelser av kränkande kommentarer, hot och våld? Om ja, är det på grund av deras yrkesroll specifikt eller fanns det fler komponenter? Hur menar de att det påverkar dem, yrkesmässigt men också privat? (Förutom svar från intervjupersonerna, kommer jag också använda feministiska teorier med fokus på genus och intersektionalitet och tidigare forskning.)
2. Hur skiljer sig arbetet beroende på vem som är uppdragsgivare?
Är frilansjournalister friare i sitt arbete att rapportera om Mexiko än redaktionellt anställda? Hur påverkas de av självcensur? Vilka konsekvenser får arbetsförutsättningarna, privat och professionellt? (Jag kommer besvara denna frågeställning genom van den Bergs teori om frilansjournalistens frihet, Cook och Heilmanns teorier om självcensur, och Fridh och Wingrens studie från 2015.)
3. Vilka ideal driver kvinnliga frilansjournalister i Mexiko?
Varför valde de att bli journalister i Mexiko? Blev det som de tänkt sig? Hur skiljer sig förutsättningarna mellan mexikanska och internationella journalister? (Jag kommer använda mig av Schudssons teori av hur sambandet mellan journalistik och demokrati ser ut, SJFs yrkesregler och tidigare forskning.)

2 BAKGRUND OCH TIDIGARE FORSKNING

I det här kapitlet ges en kort introduktion av det mexikanska medieklimatet för att i större utsträckning skapa förståelse för de strukturella förutsättningar som kvinnliga frilansjournalister i Mexiko har. För att förstå Mexikos medieklimat måste vi också ha en viss förståelse för det geopolitiska läget som media verkar inom, likväl dess begränsningar i form av yttrandefrihet.

2.1 Statistik

För att vara ett land som inte befinner sig i en krigszon är våldsnivåerna mycket höga i Mexiko och fyra av fem personer i landet är missnöjda med det demokratiska förhållandet (Utrikesdepartementet, 2017). Under maj 2017 rapporterades 2186 mordutredningar, vilket är den högsta siffran på 20 år. I vissa av fallen mördades flera människor samtidigt, och totalt miste drygt 2452 personer livet. I 98,3 procent av fallen förblir brotten olösta (Aljazeera, 22 juni, 2017). Mest utsatta är kvinnor, fattiga, urfolk och den stora mängd migranter som passerar Mexiko på väg till USA (Utrikesdepartementet, 2017).

Sedan sekelskiftet har fler än hundra journalister mördats och omkring 25 stycken försvunnit, förmodat dödade, enligt Reportrar utan gränser (2017). Den siffran gör landet till ett av världens farligaste länder att vara verksam journalist i. Det drogrelaterade våldet har i Mexiko ökat kraftigt sedan mitten av 2000-talet då den federala regeringen lanserade en kampanj för att motarbeta den organiserad brottslighet. Efter 71 års av enpartistyre övergick landet 2000 till att bli en konkurrensdemokrati samtidigt som media, som länge varit statskontrollerad och framför allt bestått av personer utan utbildning, ansågs få större frihet genom privatiseringar. Men ändå tycks korruptionen och våldet mot journalister ökat (Tuckman, 23 juni, 2012).

Ny lagstiftning har antagits för att bland annat stärka skyddet för såväl människorättsförsvarare som journalister, motverka korruption och stävja våldet mot kvinnor – en reform som genomförts efter att det civila samhället och internationella aktörer tryckt på. Internationella rapportörer har dock konstaterat att det fortfarande sker allvarliga övergrepp mot de mänskliga rättigheterna, trots ett välutvecklat institutionellt och legislativt ramverk. Anledningar till den bristande implementeringen kan ses mot bakgrund till omfattande korruption, i princip total straffrihet och den påtagliga närvaron av organiserad brottslighet (Utrikesdepartementet, 2017).

Intresset för att bli utbildad till journalist är svalt. Ansökningarna till landets största journalistutbildning har sänkts med 35 procent de senaste fem åren. Av 200 studenter är det bara 20 stycken som uppger att de faktiskt vill bli journalister, och majoriteten av de 20 vill inte jobba med klassisk nyhetsjournalistik eftersom det anses vara för riskfyllt (Miselem, 24 augusti, 2017).

2.2 Media i Mexiko

Artikel sex och sju i den mexikanska konstitutionen, vilken skapades efter revolutionen 1917, garanterar pressfrihet. De traditionella metoderna som användes för att kontrollera media från kolonisationstiden försvann däremot inte i samband med den utropade självständigheten, de blev bara lite mer dämpade. Detta innebar, som förklaras mer ingående nedan, statliga subventioner, skapa inflytande genom annonsering och ersättning till viss media (Schneider, 2011).

Idag karaktäriseras mexikansk media av:

- bristande pluralism och transparens;
- huvuddominans av radio och tv;
- svag public service;
- ett övermått av printtidningar med låga läsarsiffror; och
- beroende av ”regeringsreklam”

I Mexiko får de flesta hushåll sin nyhetsrapportering via radio eller tv. 93 procent av de mexikanska hushållen har en tv och tillgång till ”free-to-air” (FtA) television. FtA domineras av

två koncerner: Televisa media group och TV Azteca, som tillsammans når ut till 98 procent av de mexikanska hushållen med tv och dominerar den kommersiella och statliga reklammarknaden. Radio är också ett viktigt medium. Bara i Mexico City's metropolarea uppgår det till omkring tio miljoner radiolyssnare om dagen. Även om det finns ett stort utbud, är marknaden ändå styrt av få, stora koncerner. Mexiko har en stor printsektor. Enligt National Written Press Register, finns det drygt 1150 olika publikationer runt om i landet. Dock finns majoriteten av läsarna i Mexico City, där de fem mest inflytelserika tidningarna är publicerade. Bristen på transparens förhindrar möjligheten att få en pålitlig bild av hur omsättningen egentligen ser ut, och många menar att tidskrifter kraftigt överdriver sin omsättning och räckvidd (WAN-IFRA, 2014).

2.2.1 Yttrandefrihet

Att media i Mexiko utsätts för censur är i sig inget nytt fenomen. Mellan 1929–2000, då Institutional Revolutionary Party's (PRI) var vid makten, fanns det överhuvudtaget ingen verkligt fri press. Mediaorganisationer verkade i skuggan av statlig sponsring och censur. PRI kontrollerade och styrde medias innehåll på flera sätt: partisympatisörer ägde de stora medieföretagen, mediehus med positiv inställning till staten belönades i form av officiella annonsörer och andra ekonomiska fördelar, journalister var adderade på de statliga lönesedlarna och tilldelades mutor, så kallade "chayote". Det var också mycket vanligt med "gacetillas", att personer eller företag kunde betala för att få sitt innehåll att se ut som nyheter (vad som idag kan liknas med dålig native advertising). Staten ägde landets enda tidningsleverantör, och kontrollerade landets tidningsdistribution genom PRI-sammansatta unioner (WAN-IFRA, 2014). Detta betydde att Mexikos massmedia blev en grundkomponent i det politiska systemet. Det här dubiösa förhållandet baserades på ett ömsesidigt beroende och gemensamma intressen (Schneider, 2011:48).

Marknadsliberalisering, ekonomikris, och stagnationen av PRI's regering under 90-talet bidrog till minskad regeringsinflytande över Mexikos media. Idag, knappt två decennier sedan PRI's fall, har regeringsinflytande minskat, men långt ifrån försvunnit. "Soft censorship" finns kvar som en djupt rotad kontrollmekanism av media. Detta utövas till största del genom att officiell annonsering från staten fortfarande bedrivs under dolda och godtyckliga förhållande. Statlig annonsering bedrivs via statskassan och kontrollering av den är väldigt begränsad (WAN-IFRA, 2014).

Vidare menar World Association of Newspaper and News Publishers (2014) att koncentreringsen av media är en utmaning för att uppnå mångfald, speciellt inom broadcasting (som ovan nämnt). Dessa få aktörer inom broadcasting har extremt stort ekonomiskt och politiskt inflytande. Placeringen av politisk annonsering speglar den höga mediakoncentrationen. I vissa delstater går mer än hälften av statens annonseringsbudget till Televisa och TV Azteca.

Enligt en rapport från Inter-American Commission Special Rapporteur från 2010, är total yttrandefrihet fortfarande långt bort. Tretton delstater har lagar som kan kriminalisera yttrandefrihet. Rapporten framför följande som de främsta hindren för yttrandefrihet i landet: våld mot personer verksamma inom media, straffrihet och själv-censur, bristen på frihet, diversitet och pluralism i den demokratiska debatten, lagstiftningar som begränsar utövandet av yttrandefrihet och begränsad tillgång till information (WAN-IFRA, 2014).

Det finns inga officiellt speciella krav i Mexiko för att få starta en print- eller onlinetidning. Faktumet att i princip vem som helst kan starta en tidning eller blogg är en viktig komponent för pressfriheten. Men fortfarande står nästan samtliga av landets tidningar i direkt beroende av annonsintäkter från staten och vissa få privata kunder. Det är speciellt de mindre provinserna som är utsatta. Där finns knappt någon privat annonsering alls, utan den absoluta majoriteten av annonsintäkterna kommer från staten eller den lokala guvernören (Schneider, 2011: 49).

Ytterligare en begränsande faktor gällande pressfriheten i Mexiko är det pågående knarkkriget. Som en av världens ledande drogtillverkare, och som granne till USA, världens största konsument av illegala droger, är smuggeriet ett faktum. För tillfället är det sju stora knarkkarteller som krigar om att använda landets färdleder för smuggling. Kartellerna har utvecklats till olika kriminella syndikat, som förutom att smugla droger, även håller på med människosmuggling, prostitution, vapensmuggling, organsmuggling och olika former av utpressning. Att som journalist rapportera om knarkkriget är ofta genererat med direkt livsfara. All form av grävande undersökningar innebär en risk, även om kartellerna ofta tolererar viss rapportering, då detta fungerar som PR för dem (Schneider, 2011: 52). Som ett resultat undviker journalister i stor utsträckning att gräva i gängrelaterade händelser, utan vidare rapporterar oftast bara vad som konstateras i polisrapporter (Schneider, 2011:54).

2.3 Tidigare forskning

I min uppsats kommer analysobjektet vara respondenternas personliga utsagor. Dessa upplevelser kommer att kategoriseras i tre teman: respondenternas erfarenheter av hot och våld ur ett feministiskt perspektiv, frilansjournalistens frihet/självcensur och slutligen tankar kring ideal, som jag sedan ämnar analysera genom fyra olika teorier för att kunna besvara frågeställningarna.

2.3.1 Tidigare forskning på ideal:

I Mats Tiborns *The democratic ideals among the Palestinian journalists* (2011) jämförs hur de journalistiska idealen tillämpas i bevakningen av Palestina. Genom tolv semistrukturerade samtalsintervjuer med palestinska journalister studerar Tiborn vad som skapar en journalists ideal och vad som kan orsaka självcensur. I resultatdelen konstaterar han att respondenterna delar uppfattningen om att journalistik spelar en nyckelroll i upprättandet av ett demokratiskt samhälle, att journalister bör granska politiker och att objektivitet bör vara ett av de viktigaste idealen hos en journalist. Vad som skiljer respondenterna åt är dock hur de väljer att praktisera sina ideal. Många av personerna som figurerar i studien har erfarenheter av hot och våld i samband med sitt arbete, och de är väl medvetna om de outtalande gränser som finns inom branschen. Men trots den uttalande idealistiska strävan, så bidrar dock den påtagliga faran till en hög grad av självcensur, vilket förhindrar att de journalistiska idealen att fullt kunna tillämpas. Tiborn fastslår att självcensur är ett stort problem bland media i Palestina och att nästan samtliga av hans respondenter censurerade sig själva och undvek att rapportera om vissa problem i rädsla för repressalier. Däremot fastslår han även genom sin studie att gränsen mellan rädsla och partiskhet i det palestinska samhället är väldigt tunn.

Även lojalitet ses som ett starkt motiv då journalisternas syn på objektivitet och neutralitet diskuteras. Flera av respondenterna valde journalistyrket på grund av deras starka övertygelse om den palestinska sakfrågan. De är därför mer benägna att kritisera den israeliska ockupationen än sina egna politiska ledare. Tiborns slutsats är att palestinska journalister drivs av idealism och en strävan efter att förändra samhället, men även att de i hög utsträckning är utsatta för självcensur och att detta slutligen riskerar att hota demokratin.

2.3.2 Tidigare forskning om frilansjournalister och självcensur:

Linnéa Fridh och Jens Wingren bygger i sin uppsats *Palestinian Freelance Journalists – self-censorship, costumers and role in society* (2015) vidare på Tiborns resultat men med fokus på frilansjournalister. De konstaterar att de i sin studie inte kan stödja hypotesen om att frilansjournalister i högre grad skulle vara utsatta för självcensur. Snarare menar de tvärt om, många av respondenterna uppgav att de kände sig friare att skriva vad de ville eftersom de inte behövde anpassa sig efter politiskt bundna mediaorganisationer och inte heller hade erfarenhet av den självcensur som råder på många medieredaktioner. Däremot kände sig ofta

frilansjournalisterna exkluderade bland yrkesgruppen journalister, vilket bidrog till att de kände sig mer utsatta ifall de skrivit något som kunde uppfattas kontroversiellt.

Vidare överensstämmer deras resultat om frilansjournalisternas uppfattning som politiska aktörer med Tiborns studie. Respondenterna uppgav att ett av deras starkaste motiv i val av yrke, var att framföra sanningen om Israels ockupation av landet, ett ställningstagande som de inte ansågs speciellt problematiskt trots idealet om objektivitet. Enligt dem så fanns det ingen problematik i att rapportera objektivt om konflikten i landet eftersom de ansåg att Palestina har enhälligt rätt i saken.

Det största orosmolnet för frilansjournalister i Palestina är den ekonomiska osäkerheten. Många av respondenterna menade att de ofta blev underbetalda och att detta ledde till att de istället publicerade gratis på sociala medier. Flera av dem var tvungna att ha ett jobb vid sidan om för att överleva, men menade att journalistyrket var ett kall. Ekonomisk trygghet gör att respondenterna i mindre utsträckning anpassar sitt arbete eller ruckar på sina yrkesideal. Författarna kommer också fram till att frilansjournalisternas objektivitet och ideal, i hög utsträckning beror på om arbetsgivaren är utrikes eller inte och att utländska arbetsgivare betalar bättre.

Fridh och Wingrens (2015) slutsats är att frilansjournalister i Palestina har större flexibilitet i sitt arbete. Så länge de upplever ekonomisk trygghet kan de vara mer kontroversiella och kompromisslösa i sin rapportering än vanliga journalister.

I *Journalism Under Threat – Intimidation and harassment of Swedish journalists* (2016) av Monica Löfgren Nilsson och Henrik Örnebring undersöks vilka typer av hot som journalister i Sverige möts av, och hur de hoten kommer till uttryck. I sin artikel har författarna valt att fokusera på tre teman: hur utbrett hoten är, vilken karaktär hoten har och vilka konsekvenser hoten får. Studien visar att en tredjedel av Sveriges journalister har mottagit hot och en överväldigande majoritet menar att förolämpande kommentarer, kränkningar och hotfulla attityder är en del av arbetets vardag. Hoten och kommentarer handlar oftast om personens professionella kompetens, men mycket har också anknytning till etnicitet och ideologi. Ämnen som genererar starkast reaktioner är framför allt immigration och feminism/kvinnofrågor. Författarna delar upp kränkningarna av journalister i två kategorier: exkluderande och inkluderande våld. Exkluderande våld ämnar hindra media från att rapportera om vissa grupper och ämnen. Ett exempel på denna kategori är att en fjärdedel av den svenska journalistkåren uppgav att de har undvikit att rapportera om vissa grupper och ämnen på grund av tidigare kränkningar. Detta är alltså en typ av våld som ämnar tysta journalister och nyhetsmedier. Inkluderande våld handlar å andra sidan mer om att förändra nyhetsagendan. Denna typ av hot tar sig framför allt i uttryck genom kommentarer på sociala medier och andra internetforum där personer försöker tvinga media att inkludera sådant som anses vara exkluderade idéer och grupper. Slutligen konstaterar Löfgren Nilsson och Örnebring att hot och hat mot journalister i Sverige har både personliga och professionella konsekvenser, så som rädsla och självzensur. De menar också att yttre hot bör tas i beaktande när man diskuterar journalistikens autonomi.

2.3.3 Tidigare forskning om situationen för kvinnliga journalister:

2013 släppte International Women Media Foundation (IWMF) tillsammans med International News Safety Institute (INSI) världens första globala undersökning av säkerhetsrisker för kvinnliga journalister. Året därpå publicerades rapporten "Violence and Harassment against Women in the News Media: A Global Picture". I den målas en mer heltäckande bild upp av de många faror som kvinnor verksamma inom media runt om i världen ställs inför. Resultaten visar att nästan två tredjedelar av respondenterna hade upplevt någon form av hot eller missförhållande i deras arbete. Det rörde sig om allt från namnkallande till dödshot. Undersökningen visade också att de flesta händelserna av trakasserier och våld aldrig rapporterades, även om en majoritet av kvinnorna som

upplevde dem så att de blev psykiskt påverkade. I undersökningen finns ingen särskild sektion för situationen i Mexiko, däremot har några mexikanska journalister intervjuats.

2012 släpptes även en övergripande rapport över kvinnliga journalisters arbetssituation av Cimac (Comunicación e Información de la Mujer), en feministisk nyhetsredaktion i Mexico City. Rapporten konstaterar bland annat att hotbilden skiljer sig mellan manliga och kvinnliga journalister. Män blir i högre grad hotade och mördade, men sociala strukturer gör att brotten som kvinnor huvudsakligen utsätts för, inte är sådana som rapporteras. Bland kvinnor var sexuellt våld och hot om sexuellt våld vanligast, men det var också denna kategori som anmälningsgraden var lägst för. Detta på grund av de konsekvenser en anmälan kan innebära, såväl socialt som möjligheterna att fortsätta inom sin profession. I de dokumenterade fallen låg statliga aktörer, så som polis och andra i vars arbete ingår att skydda yttrandefrihet i landet, bakom 81 procent av aggressionerna. Denna brist på rapportering bidrar till normalisering av kvinnovåld och att händelserna snarare betraktas som ”risker i arbetet”.

3 TEORI

Jag kommer i min uppsats utgå från fyra teorier. Utifrån dessa har jag format en analysram för den empiriska undersökningen med tre teman. Genom teorierna kommer jag sedan analysera respondenternas utsagor och slutligen besvara uppsatsens syfte.

3.1 Kvinnliga erfarenheter

Jag kommer att använda mig av två olika feministiska teorier för att kunna analysera det offentliga rummet, mediebranschen och de maktstrukturer som utspelar sig där. Nedan presenteras tidigare forskningsanalys av det offentliga rummet utifrån begreppen *genus* och *intersektionalitet* som jag har valt som utgångspunkter i den här studien.

3.1.1 Genus

När man diskuterar jämställdhet inom olika vetenskapliga discipliner används ofta begreppet *genus*. *Genus* beskriver snarare ett kulturellt och socialt utövande än en personlig egenskap (Boverket, 2010). *Genus* utmärks av ett tankesätt med motsatser, särhållande och med makt som utgångspunkt, och kan sammankopplas till maktstrukturer på alla samhällsnivåer. Begreppet handlar om att tillskriva kvinnor och män olika egenskaper utifrån de föreställningar som råder gällande vad det innebär att vara man eller kvinna (Boverket, 2010). Att ha ett genusperspektiv innebär inte att man bortser från att det finns biologiska skillnader mellan kvinnor och män, utan handlar snarare om de skillnader som skapas genom samhällets normer. Det är först när samhället ses ur ett genusperspektiv som möjligheten att kunna bryta mönster av dominans och underordning, och utveckla nya tankesätt kan utvecklas (Boverket, 2010).

3.1.2 Intersektionalitet

Intersektionalitet används som ett politiskt begrepp för att beskriva hur olika maktförhållanden, så som kön, sexualitet, ålder, etnicitet och klass samverkar (Lykke, 2003). I sin artikel *Intersektionalitet - ett användbart begrepp för genusforskningen* menar Lykke (2003) att dessa typer av kategorier idag samspelar på nya föränderliga sätt, till skillnad från tidigare då de skapade fasta identiteter. Genom ett intersektionalitetsperspektiv kan olika maktförhållanden förstås som att de ständigt interagerar istället för att vara separerbara. Det är således inte bara genom att se till kön som en förståelse bildas för hur resurser och makt uppdelas och återskapas. Det är inte enbart en norm som påverkar en grupp eller en individ, utan flera från flera olika kategorier. (Lykke, 2003). Normer påverkar människors möjligheter på en viss plats eller tillfälle, och olika normer kan ha olika mening i olika situationer (Boverket, 2010). Intersektionalitet bidrar till en ökad möjlighet att förstå komplexa identiteter och maktförhållanden och hur olika kategorier sinsemellan konstruerar och förstärker varandra (Lykke, 2003).

Dessa teorier kan dessutom stärka en redan existerande feministisk journalistikforskningstradition. Denna har än så länge främst fokuserat på ”att räkna andelen” kvinnor och utifrån ett maktperspektiv granska vem som har makten. Det är dock viktigt att även gå ett steg längre och skapa förståelse för hur makten skapas, bibehålls och på vems bekostnad. De feministiska genus- och intersektionalitetsteorierna ger således en bas för min analys.

3.2 Frilansarens frihet och självcensur

För detta tema kommer använda mig av är Peta van den Berghs teori om frilansjournalisten och dess frihet från boken *Local journalism in context* (Franklyn, & Murphy, 1998). Van den Bergh menar att vad som definierar en frilansjournalist är att det är en person som är villig att ta sig an många olika typer av jobb från många olika typer av arbetsgivare. En frilansare bör behärska flera typer av medium och ständigt vara uppdaterad på hur medielandskapet förändras. Förr brukade

frilansyrket vara något som personer som prioriterade frihet sökte sig till, men allt eftersom medielandskap har förändrats och redaktionerna har blivit tvungna att skära ned, har allt fler tvingats in i frilansvärlden (Franklyn, & Murphy, 1998: 196). Jag undrar om de kvinnliga frilansjournalisterna i Mexiko själva hade ett alternativ. Valde de den här typen av arbetsliv på grund av strävan efter frihet och självständighet, eller blev de snarare tvingade in i branschen till följd av bristen på platsanställningar? Är frilansjournalistiken i Mexiko en frihet eller snarare ett nödvändigt ont enligt Peta van den Berghs teori? De här frågorna kommer att besvaras genom att undersöka respondenterna i studiens ambitioner och värdegrund.

Jag kommer också att jämföra respondenternas svar med resultatet från Fridh och Wingrens uppsats (2015) där de konstaterar att frilansjournalister i Palestinas främsta resurs är deras flexibilitet och deras störta begränsning är de låga arvodena. De kommer också fram till att frilansjournalisterna behöver ändra sitt sätt att skriva beroende på om deras arbetsgivare än inrikes eller utrikes, beroende på vinkel och definition av objektivitet.

Sedan kommer jag även använda mig av Cook och Heilmanns teorier om självcensur från boken *Censorship and Two Types of Self-Censorship* från 2010. I boken diskuteras också vanlig censur, och författarna konstaterar att begränsningar av yttrandefriheten kan förorsakas både av statliga och ickestatliga instanser. Stigman kring sociala problem och tabun, så som att inte parodiera vissa religioner, är exempel på censur som inte föranletts av staten. De menar att självcensur både kan orsakas av rädsla för att fysisk hot och andra repressalier, men också på grund av ovilja att skada andra människors känslor (Cook, & Heilmann, 2010:2). Jag är intresserad av att se om respondenterna i min studie har några upplevelser av självcensur och censur, och vad som i sådana fall orsakade den.

3.3 Journalistyrket och ideal

Slutligen kommer jag undersöka vad som ligger till grund för respondenternas journalistiska ideal och vad som ger skäl för deras arbete. Jag kommer främst att jämföra svaren med Journalistförbundets yrkesregler (SJF. 2014) för att se om de har samma journalistiska ideal som begärs i svensk media. Jag kommer även använda mig av Michael Schudsons teori från boken *Why democracies need an unlovable press* (2008), som menar att det finns en stark koppling mellan demokratin och media, eftersom de båda möjliggör och står i beroende till varandra. I boken framförs sju, nedan presenterade, sätt hur detta fenomen ter sig. Genom att applicera delar av dessa i min undersökning vill jag se hur, eller om, respondenterna ser sig som betydelsefulla element en mexikansk demokrati:

1. Genom att informera invånare om vad som händer i samhället. Schudson menar att det är journalisternas uppdrag att invånarna har en korrekt bild av samhället och den politiska situationen och genom denna bild rösta med säkerhet i de demokratiska valen.
2. Genom att granska personer i maktpositioner. Detta betyder att samhällets invånare vet om de folkvalda politikerna använder sin makt som utlovat, och gör att maktpersoner respekterar media på grund av vetskapen att de själva kan bli granskade.
3. Genom analyser. Det är journalisternas uppdrag att för befolkningen förklara komplicerade sociala processer.
4. Genom visad empati. Media ska ge en röst åt de röstlösa och försvara de utan makt i samhället.
5. Genom att låta mediaklimatet vara öppet för debatt. Journalister bör ansvara för att alla invånare kan vara en del av den sociala debatten och se till att alla har möjlighet att göra sina röster hörda.
6. Schudson menar också att det finns en demokratisk funktion i att mobilisera människor genom partisan media. Den här typen av journalistik motiverar medborgare att ta del av den politiska och samhälleliga debatten.
7. Genom att journalister har möjligheten att uppmärksamma åsikter från minoriteter och inte enbart framföra den allmänna diskursen.

4 METOD

I detta kapitel redogörs för val av studiens material och metod. Det är en studies syfte som ligger till grund för vilken metod som används. Genom den valda metoden ska frågeställningarna kunna besvaras och syftet uppfyllas. På så vis blir metoden avgörande för studiens resultat (Esaiasson, et al. 2017).

För att som läsare kunna få så stor inblick som möjligt i hur studien genomförts, resonerar jag förlöpande kring de ställningstaganden som gjorts och vilka för- och nackdelar de kan medföra. Slutligen kommer jag redovisa för hur det insamlade, empiriska materialet hanterats samt göra en övergripande metodreflektion.

4.1 Validitet och reliabilitet

Två essentiella begrepp då man granskar en vetenskaplig studie är *validitet* och *reliabilitet*.

Validitet innebär att studien mäter det den avsett att mäta, alltså att det finns en överensstämmelse mellan teoretiska definitioner och operationella indikationer. Hög validitet är ett måste för att man ska kunna dra så riktiga slutsatser som möjligt (Esaiasson, et al. 2017: 61). Eftersom denna studie bygger på personliga upplevelser och vissa frågeställningar är av känslig karaktär, blev ämnet mer komplicerat att undersöka än jag ursprungligen hade föreställt mig, speciellt frågorna rörande hot och hat. Inledningsvis svarade alla respondenter att de inte hade någon erfarenhet alls av varken kränkande kommentarer, hot eller våld. När jag däremot omformulerade frågan längre in i intervjun, kom det dock fram att de flesta respondenter visst hade erfarenheter, även om få av händelserna var direkt relaterade till deras arbete. Inledningsvis trodde jag att frågan var för explicit ställd i sin första form, men efter att ha analyserat svaren verkar det snarare som att många av händelserna var så vanligt förekommande att journalisterna inte själva hade reflekterat över dem. Men baserat på tidigare forskning och den rådande situationen i Mexiko, blev jag ändå förvånad över att respondenterna inte hade fler och ”allvarligare” upplevelser. Som kan urskiljas i uppsatsens första frågeställning (vilken karaktär av hot, hat och våld kvinnliga frilansjournalister erfarit), låg ursprungligen uppsatsens fokus mer på karaktären och omfattningen av hot och våld, men genom resonemang längre fram i kapitlet vill jag ändå påvisa att studien har hög validitet, bland annat genom spridningen av medietyper och nationaliteter på respondenterna. Däremot är graden av generaliserbarhet, alltså den externa validiteten, låg. Detta på grund av att urvalet inte är ett stickprov som representerar hela den kvinnliga journalistkåren i Mexiko.

Att redogöra för studiens *reliabilitet* är avgörande för att kunna diskutera dess styrkor och svagheter. För att en studie ska anses ha hög reliabilitet ska den inte innehålla osystematiska eller slumpmässiga fel (Esaiasson, et al. 2017:70). Genom att ha vidtagit flertalet säkerhetsåtgärder vid användandet av studiens mätinstrument, till exempel är alla intervjuer inspelade och vid eventuella tveksamheter under transkriberingen har respondenten kontaktats, anser jag att studien har nått en hög reliabilitet.

4.2 Kvalitativ eller kvantitativ

Följande är en beskrivning av hur valet av metod gjordes inför denna studie. Då man ska genomföra en studie brukar man först och främst avgöra om det är en kvalitativ eller kvantitativ metod som passar bäst. De båda metoderna skiljer sig åt och lämpar sig för olika syften. Detta betyder dock inte att de inte kan användas parallellt; i en del studier krävs en kombination av de båda för att kunna uppfylla syftet (Esaiasson, et al. 2017: 193).

Kvalitativa studier är berättigade då man ämnar undersöka ett specifikt fall eller ett speciellt fenomen. Kvalitativa metoder anses generellt bidra till en insikt i människors värderingar och tankemönster (Esaiasson, et al. 2017: 213).

Kravet på den som arbetar med en respondentundersökning är att fortsätta göra intervjuer till det uppstått teoretisk mättnad, det vill säga tills det inte framkommer några nya relevanta aspekter

av det fenomen som står i centrum för undersökningen (Esaiasson, et al. 2017: 268). I min studie har jag intervjuat sju respondenter. Innan jag reste till Mexiko gjorde jag även en telefonintervju med en tidigare utrikeskorrespondent. Svaren från denna intervju användes däremot bara som underlag till studiens syfte och bakgrund.

Då jag hade intervjuat tre mexikanska och tre utländska frilansjournalister, upplevde jag att jag hade fått en ganska tydlig bild av situationen. Jag fick sedan möjlighet att intervjua ytterligare en utländsk journalist vilket jag gjorde eftersom kvinnan var verksam inom en mediegrupp som jag ännu inte hade undersökt. Jag hade innan min resa gjort upp en studieplan och satt upp ett sista datum då jag kunde genomföra intervjuer för att sedan hinna skriva uppsatsen. Detta datum överskred jag med sex dagar. Då jag efter den sista intervjun kom i kontakt med ytterligare två frilansjournalister valde jag inte genomföra dessa intervjuer eftersom jag upplevde att jag hade för lite tid på mig. Jag upplever att inte att min uppsats uppnått teoretisk mättnad i den aspekten att fler intervjuer inte hade bidragit med fler relevanta aspekter. Däremot anser jag att svaren jag fått fram fungerar väl som indikation av vad som skapar det fenomen som står i centrum för studien.

4.2.1 Att intervjua och intervjuas

Det finns ett behov av att skilja mellan informant- respektive respondentundersökningar. Undersökningar av informantkaraktär är i huvudsak teoriprovande. Här är det ett fenomen man vill undersöka och de intervjuade är inte intressanta i sig, utan är informatörer. Vid undersökningar av respondentkaraktär ligger istället fokus på att ta del av de tankemönster som återfinns och få dessa presenterade för sig på ett fylligt och systematiskt sätt (Esaiasson, et al. 2017: 273).

Syftet i denna studie kräver sådan information som de intervjuande kan ge i egenskap av sin yrkesroll, men med fokus på personliga upplevelser, därmed är valet av respondentintervjuer motiverat.

4.2.2 Semistrukturerade intervjuer

För att kunna besvara frågeställningarna och operationalisera teorierna valde jag att göra *semistrukturerade* samtalsintervjuer med kvinnliga journalister verksamma i Mexiko. Det finns flera områden för samtalsintervjuer; när man ska ge sig in på ett utforskat forskarfält, när vi vill veta hur människor själva uppfattar sin värld, när vårt syfte är att utveckla teorier eller begrepp, teoriprovning och slutligen som ett komplement till annan forskning. I *Metodpraktikan* (2017) citeras Steinar Kvale då han beskriver samtalsintervjun som följande: ”En intervju vars syfte är att erhålla beskrivningar av den intervjuades livsvärld i syfte att erhålla beskrivna fenomenens mening” (s. 262). I denna studie används samtalsintervjuer främst på grund av den anledningen: jag vill få en insyn i mina respondenters livsvärld. Ytterligare anledningar till valet av metod är de goda möjligheterna att registrera svar som är oväntade, chansen till uppföljning och den ökade möjligheten att registrera svar som är oväntade. Samtalsintervjuer gör man inte för att undersöka frekvens, utan för att synliggöra problemformuleringen, hur ett fenomen gestaltar sig (Esaiasson, et al. 2017: 263).

Intervjuerna kan vara öppna eller genomföras med riktade och semistrukturerade frågor. Detta innebär att intervjun utformas som en vägledad konversation baserad på en intervjuguide, en lista med förhållandevis specifika teman som ska beröras, som arbetas fram efter studiens frågeställningar. En semistrukturerad intervju innehåller både öppna och slutna frågor och fungerar som stöd till den som utför intervjun. Intervjupersonen ges stor frihet att utforma svaren på eget sätt. Den kan sedan, som ovan nämnt, anpassas efter intervjuns gång med förtydliganden och följdfrågor. I den öppna intervjun används ingen intervjuguide utan intervjun liknar mer ett öppet samtal. Detta öppnar upp för ännu djupare, personliga reflektioner, men om en studie innehåller flera studieobjekt, som i mitt fall, krävs det ett visst mått av struktur för att kunna jämföra de olika svaren. Den semistrukturerade intervjuformen passar min studie då svaren är

personliga och chansen till att okänd fakta kommer upp under processen är stor, vilket öppnar för följdfrågor, samtidigt som intervjuguidens teman gör svaren enklare att jämföra. I bilaga 1 finns frågeschemat som jag använde mig av under mina intervjuer.

Beroende på vilket sätt man väljer att genomföra sina intervjuer finns chansen till olika svar och resultat. I den skriftliga intervjun, där den intervjuade får besvara frågor skriftligen, finns det flera fördelar: den intervjuade ges mer tid och chansen blir därför större att svaren blir mer genomtänkta. Ytterligare en fördel är att det är enklare att få flera att medverka då frågorna kan besvaras då det passar den intervjuade. Dessutom minskas intervju effekterna, vilket betyder att den intervjuades svar kan skilja sig åt beroende på vem som ställer frågan och hur man interagerar under intervjuens gång. Den främsta nackdelen med den skriftliga intervjun är att man inte kan ställa följdfrågor, vilket var ett måste för att kunna besvara syftet med denna studie.

Fördelen med att istället använda sig av personliga intervjuer är just att följdfrågor kan ställas, att informationen kommer ifrån primärkällan och att kroppsspråk kan tolkas. En nackdel kan vara, den som ovan nämnda, intervjuareffekten som kan påverka intervjuens giltighet (Esaïasson, et al. 2017: 301). Ett exempel på detta är min förförståelse för ämnet, alltså att de intervjuade utelämnar information som de förutsätter att jag känner till i egenskap av journaliststudent och kvinna. Jag hanterade detta genom att försöka förbereda frågor som skulle kunna ställas av vem som helst utan någon förkunskap i ämnet samt genom att vara noga med att be respondenterna förtydliga vad de menade då jag upplevde att de inte fullföljde en mening utan utgick från att jag förstod vad de menade. Jag avslutade även varje intervju med att fråga respondenten om det fanns något hon skulle vilja tillägga för att öka människors förståelse av hur det är att vara kvinnlig frilansjournalist i Mexiko, med syftet att respondenten skulle förklara på ett sätt som förstods av gemene man.

4.3 Valet av studieobjekt – kvinnliga frilansjournalister i Mexiko

Det var efter att ha läst en artikel kvinnomord och tagit del av en rapport det stigande antalet journalistmord i Mexiko, som idén till min studie tog form. Ursprungligen tänkte jag bara fokusera på upplevelserna hos kvinnliga mexikanska journalister på nyhetsredaktioner, men då de var väldigt svåra att komma i kontakt med, beslutade jag mig för att även inkorporera frilansjournalister. Jag beslutade sedan att även fokus skulle ligga på frilansjournalister, eftersom det genom Cimac redan fanns, om än bara på spanska, studier av redaktionellt anställda journalister. Jag fick sedan via muntlig kommunikation med Rönngren (22 september, 2017) höra att det fanns anledning att jämföra de inhemska journalisterna med de utländska journalisters privilegier och jag beslutade mig därför att ändra analysobjekt ytterligare. Valet att inkorporera utländska journalister kändes även relevant då bevakningen av Mexiko har ökat i utlandet och flera stora nyhetsredaktioner under senaste åren har öppnat upp lokala byråer i Mexiko City (till exempel Al-Jazeera och The New York Times). Eftersom begreppet frilansjournalist är så brett behövde jag för att kunna genomföra min studie och besvara dess frågeställningar, mångfacetterade respondenter som var verksamma inom flera fält. Journalisterna i min studie arbetar inom print, radio, tv, foto och producerar. Mitt mål var ursprungligen att kunna kategorisera mitt urval i grupper om yngre och äldre (för att tydligare kunna få en bild av hur medieklimatet och yttrandefriheten förändrats sedan landet gick från att vara ett enpartistyre 2000). Detta lyckades jag dessvärre inte med, utan samtliga respondenter är i åldrarna 26-36 år. I studien intervjuas däremot flera personer som är verksamma inom olika ämnesområden. Detta anser jag vara positivt eftersom det öppnar upp för att kunna jämföra och se om det finns några skillnader mellan att vara till exempel verksam frilansfotograf och tv-producent. Denna idé motiverade alltså från början mitt val av studieobjekt. Efter att ha varit i kontakt med tre frilansjournalister över mail innan jag reste, visade det sig att flera av dem engagerat sig i #metoo-kampanjen och gjorde mig medveten om det specifika hot som kvinnor står inför. Denna unika rörelse gav ytterligare en anledning till

att undersökningen enbart skulle studera det kvinnliga perspektivet. Med andra ord landade valet av studieobjekt på kvinnliga frilansjournalister – utrikes och inrikes födda – för att kunna besvara mina frågeställningar.

4.3.1 Att välja respondenter

I de flesta kvalitativa studier är det önskvärt att urvalet representerar en så stor variation som möjligt. Variation kan skapas genom att göra strategiska urval, med andra ord att man väljer respondenter utifrån olika teoretiska variabler. Respondenterna i denna studie valdes efter kön, typ av frilansare och medborgarskap. Men efter att jag anlät till Mexiko slutade flera att svara. Efter att jag genomfört de tre första intervjuerna, inleddes därför ett så kallat snöbollsurval, som innebär att en respondent pekade vidare på nästa respondent, som i sin tur ledde till en annan respondent. (Esaïsson, et al 2017: 291.) I mitt urval finns även en fastanställd journalist. Jag valde att intervjua hennes för att enklare kunna urskilja skillnaderna mellan det redaktionella arbetet och frilansarbetet. Hon var även den med störst erfarenhet av rapportering av känsliga ämnen så som korruption och organiserad brottslighet i mexikansk. Jag ansåg därför hennes relevant i studieurvalet.

4.3.2 Presentation av respondenterna

Då två av de respondenterna inte ville gå 'on the record' med namn, beslutade jag att anonymisera samtliga respondenter. Jag upplevde att respondenterna slappnade av och vågade berätta mer då deras svar inte skulle publiceras med namn. En nackdel med att anonymisera respondenterna är att studien förlorar något i kredibilitet eftersom svaren inte kan kontrolleras i samma utsträckning.

Kvinna 1: Mexikansk medborgare. Journalistutbildad i England och USA. Arbetat som journalist i tio år. Frilansjournalist. Arbetar huvudsakligen som producent för Al-Jazeera, men skriver, gör radio och annat multimedia för andra utländska mediehus. Jobbar främst med historier om mänskliga rättigheter, immigration och vetenskap. Tidigare arbetat med mexikanska mediekoncerner.

Kvinna 2: Svensk medborgare. Journalistutbildad i Sverige. Arbetat som journalist i tio år. Frilansjournalist på heltid. Producerar huvudsakligen text, foto och radio för nordiska medier. Har arbetat med spanskspråkiga mediehus. Rapporter från stora delar av Centralamerika men har utgått från Mexiko senaste fyra åren. Fokuserar på sociala frågor, migration, försvinnanden, våld, genusfrågor och miljöfrågor.

Kvinna 3: Amerikansk medborgare. Kandidatexamen i miljöutveckling i USA. Arbetat som journalist i ett drygt år. Frilansjournalist på heltid. Producerar huvudsakligen skrift och radio för utländska medier, huvudsakligen om miljö, immigration och urbanism. Har bott i Mexiko i fyra år.

Kvinna 4: Mexikansk medborgare. Journalistutbildad i Mexiko. Arbetat som journalist i femton år. Frilansar i huvudsak men är även anställd på ett lokalt magasin. Producerar skrift för mexikanska mediehus. Har bott och jobbat i Mexiko hela sitt liv.

Kvinna 5: Brittisk medborgare. Ingen journalistutbildning. Arbetat som journalist i åtta år. Frilansjournalist. Huvudsakligen videojournalist, men har även erfarenhet print, radio, foto, producera och redigera. Arbetat för utländska mediehus. Har utgått från Mexiko i två år. Jobbar mest med immigrationshistorier.

Kvinna 6: Amerikansk medborgare. Journalistutbildad i USA. Arbetat som journalist i fem år. Frilansfotograf på heltid, men filmar och skriver även en del. Utgått från Mexiko i två år. Säljer bara till utländska mediehus.

Kvinna 7: Mexikansk medborgare. Journalistutbildad i Mexiko och USA. Arbetat som journalist i nio år. Fastanställd på The New York Times' Mexico City-redaktion. Reporter och researcher. Arbetar med allt från korruption och droghandel, till immigration och kvinnofrågor. Har tidigare

arbetat med mexikanska medier.

4.4 Genomförande och etiska riktlinjer

Samtliga intervjuer genomfördes på caféer föreslagna av respondenterna själva, bortsett från intervjun med Kvinna 7 som genomfördes i dennes lägenhet. Inom ramen för min undersökning har jag tagit hänsyn till Vetenskapsrådets forskningsetiska principer (2002). Innan intervjuerna genomfördes informerades respondenterna om studiens syfte. Jag inledde sedan varje intervju med att åter igen presentera min studie, dess syfte, vart den kommer att publiceras och om de teman som intervjuguiden innehöll. Vidare upplystes alla respondenter om att deras svar kommer användas i vetenskapligt syfte. Jag frågade sedan hur de ställde sig inför namnpublicering och om de godkände att jag spelade in intervjun. Då två av mina intervjupersoner inte ville medverka med namn har jag valt att anonymisera samtliga intervjupersoner. Hänsyn togs med andra ord till informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet (Vetenskapsrådet, 2002). Under intervjun antecknade jag bara om jag uppfattade ett visst kroppsspråk eller reaktion i kombination med en viss fråga, och vilken minut detta då rörde sig om. Annars var jag fokuserad på vad som sades för att inte missa potentiella följdfrågor.

4.4.1 Intervjuguide

Till min hjälp under intervjuerna använde jag det frågeschema (se bilaga 1) jag utformat utifrån studiens frågeställningar. För att göra frågeschemat tog jag hjälp av boken ”Metoder i kommunikationsvetenskap” (Ekström & Larsson, 2010) där författarna konstaterar att upplägget för samtalsintervjuer brukar delas in i teman som utgör egna avsnitt eller frågeområden i intervjumanualen. Frågorna ska sedan helst gå från breda och öppna, till mer konkreta frågor. I ”Metodpraktikan” (Esaïasson, et al. 2017) står det att man, bortsett från den vanliga litteraturgenomgången, även bör skriva ner sin förförståelse av den företeelse man är intresserad av när man strukturerar ett frågeschema. Genom att göra det får man en tydlig referenspunkt att utgå ifrån i bedömningen av intervjuernas värde: Vad tillförde intervjuerna utöver det som fanns i litteraturen och det man kunde komma fram till själv genom ” eget ” intensivt tänkande? (s. 266). Slutligen tog jag stor hjälp av Fridh och Wingrens (2015) och Tiborns (2011) frågescheman.

Frågorna var grupperade i fyra kategorier för att enklare svara på de tre teman som fanns att hitta i frågeställningarna. Första blocket inleddes med bakgrundsfrågor om journalisten och fungerade även som ”uppvärmning”. Sedan rörde sig intervjun vidare till dennes generella uppfattningar om frilansjournalisters arbetssituation i Mexiko. I det här avsnittet ville jag söka svar på den andre frågeställningen gällande hur fria frilansjournalister egentligen är, baserat på van de Berghs teori. I den tredje delen av intervjun berördes upplevelser av hot och själv censur, som sedan analyseras genom av Cook och Heilmanns teorier och feministiska teorier om genus och intersektionalitet. Slutligen ställde jag frågor om respondenternas tankar kring journalistrollen och ideal, utifrån Schudsons teori om samspelet mellan journalistik och demokrati och SJFs yrkesregler. Inom varje kategori försökte jag få frågorna att gå från breda till lite mer slutna som föreslås i Metodpraktikan, medan jag delat upp intervjuens fyra delar på ett annorlunda sätt. Jag sparade då de ”större och känsligare” frågorna till den sista halvan av intervjuformuläret, i hopp om att relationen till respondenten då blivit mer avslappnad och att denne skulle känna sig mer bekväm med att laborera och utveckla sina tankegångar då.

Frågeschemat i bilaga 1 är ett andra utkast. Den ursprungliga versionen reviderades efter den första riktiga intervjun, då jag märkte att några frågor behövdes omarbetas, konkretiseras eller var överflödiga. Ekström & Larsson (2010) föreslår att man gör en provintervju innan studiens inleds för att testa intervjuguiden. Då jag inte kom i kontakt med någon lämplig ”testintervjuperson” innan avfärd kunde jag dessvärre inte göra detta. Följdfrågor finns inte heller med i frågeschemat. Vissa av frågorna förändrades även beroende på vilken kategori i urvalsgruppen som intervjupersonen tillhörde. Eftersom det var semistrukturerade intervjuer där samtalet var

premierat, följde inte frågorna alla gånger manualens ordning helt och hållet.

4.4.2 Efter intervjuerna

Efter genomförd intervju noterade jag: hur intervjun gick, var intervjun gjordes, miljön och om det under intervjun dök upp nya idéer eller intresseområde. Sedan satte jag mig så fort som möjligt, i majoriteten av fallen samma dag, och transkriberade största delen av intervjun. Detta gjorde jag främst ifall inspelningen vid något tillfälle störts eller någon mening var svårtydlig, ha färskt i minnet vad som sagt och minnas olika tonlägen. Intervjumaterialet transkriberades in extenso, med andra ord en ordagrann redogörelse för samtalet. Studiens reliabilitet höjs genom att jag själv genomförde samtliga intervjuer, samt att jag transkriberade allt innehåll själv. Detta minskar risken för missförstånd och ökar chansen för förståelse vid otydliga bitar.

När jag transkriberat samtliga intervjuer läste jag först igenom allt material, först översiktligt och sedan mer ingående. Detta gjorde jag för att kunna kategorisera respondenternas svar efter studiens frågeställning och teman. Under varje frågeställning fanns sedan tidigare en rad underfrågor. Då intervjumaterialet var kategoriserat i sitt första skede, adderade jag dessa frågor för att kunna stycka upp svaren ytterligare. Genom denna metod kunde jag noggrant undersöka det transkriberade materialet och på ett smidigt sätt se skillnader och likheter i respondenternas svar. Vidare blev analysarbetet sedan enklare på grund av denna första strukturerade genomarbetning.

I resultatkapitlet har jag valt att ”trimma” svaren något genom att radera upprepningar och rätta uppenbara grammatiska misstag.

4.5 Metodens begränsningar

Drygt sex veckor innan jag reste till Mexiko kontaktade jag sex stycken frilansjournalister. Vi hade kontakt via email och jag var noga med att presentera min studie och dess syfte. Samtliga var då intresserade av att medverka vid en intervju då de uttryckte att ämnet var aktuellt och relevant att undersöka. Däremot kunde ingen av dem fastslå ett datum för intervjun då de inte visste vad de skulle arbeta med vid tiden för min ankomst. En av personerna jag var i kontakt med är chefredaktör på den feministiska nyhetsbyrån Cimac. Då inte hon talade någon engelska och jag inte någon spanska, kontaktade jag UD som utlovade hjälpa med tolk. När jag återupptog kontakten med mina respondenter några dagar innan avfärd, slutade tre av dem att svara. Däribland chefredaktören. Efter min första intervju, berättade jag för respondenten om min situation. Det visade det sig då att det hon var en del av en Facebook-grupp för kvinnliga journalister i Mexiko. Hon postade ett inlägg om min studie, mina urvalskriterier, och om det fanns någon som kunde ställa upp på en intervju. Jag blev då kontaktad av ytterligare två kvinnor. Vidare har jag i samband med varje intervju blivit rekommenderad ytterligare personer att tala med, men efter sju intervjuer upplevde jag dels att jag hade nått teoretisk mättnad, men jag började även få ont om tid. Hade jag haft möjlighet hade jag velat intervjua ytterligare någon mexikansk frilansare.

Jag genomförde sex av intervjuerna på engelska och en på svenska. I en av intervjuerna, den med Kvinna 4, upplevde jag att det fanns en viss språkbarriär. Jag hade vid tidigare kontakt frågat om hon föredrog att göra intervjun på engelska eller spanska, och att jag vid det senare alternativet kunde anlita en tolk. Vid email uppgav hon dock att det gick bra med engelska. Vid vissa av frågorna hade hon dock uppenbara svårigheter att formulera sig så som hon önskade. Efter transkribering av intervjun, studerade jag svaren noggrant och valde att inte inkludera några svar där jag upplevde osäkerhet kring respondentens andemening. Detta är metodens största begränsning.

Ytterligare en begränsning var intervjutiden. Samtliga respondenter jobbade betydligt mycket mer än heltidstjänst och hade många deadlines att möta. Detta bidrog till att intervjuerna genomfördes antingen över en långlunch, eller efter avslutad arbetsdag. I snitt tog intervjuerna en och en halv timme.

I resultatkapitlet har jag valt att inte översätta respondenternas svar från engelska till svenska eftersom viktiga nyanser av språket då riskerat att gå förlorade.

4.6 Metodreflektion

I detta kapitel har jag redogjort för de val jag gjort och varför jag anser att utformningen uppfyller studiens syfte på ett vetenskapligt sätt. Studiens frågeställningar kan med andra ord besvaras genom vald metod. Genom transparens av hur studiens genomförts i detta kapitel ges även läsare möjlighet att metodvalet själva bedöma resultatet.

Studiens största begränsningar ligger i urvalet. Det hade varit önskvärt att åtminstone hälften av respondenterna vara av mexikansk nationalitet och verksamma inom lokala mediehus. Vidare fanns stundvis en viss språkbarriär. Det kan eventuellt finnas en viss problematik i att två av de intervjuade själva vände sig till mig för att delta i studien. Det hade exempelvis kunnat innebära att de hade en agenda för sitt deltagande eller att de ansåg sig extra lämpade för studien. Respondenten som hjälpt mig komma i kontakt med fler kvinnor att intervjua skrev på Facebook att jag var en svensk journaliststudent som skrev om motsättningar, hot och hat mot kvinnliga frilansjournalister i Mexiko. Man hade då exempelvis kunnat ana att kvinnorna som valde att svara på utskicket var sådana som hade en sällsam upplevelse av exempelvis våld. Dock upplevde jag inte att så var fallet, utan resultaten från intervjuerna med dessa respondenter gick väldigt mycket i linje med de jag tidigare hade fått. Jag tror inte att studiens resultat hade förändrats om jag valt att intervjua två andra journalister. Ytterligare en begränsning är faktumet att samtliga respondenter befinner sig inom åldersspannet 26-36 år och som längst har tio års erfarenhet av branschen. Det hade varit önskvärt att intervjua någon med längre erfarenhet av yrket för att kunna jämföra om, och i sådana fall hur, frilansverksamheten har förändrats, hur medieförhållandena i Mexiko förändrats sedan enpartistyrets fall, om förutsättningarna att lyckas om kvinnlig journalist på något sätt har förändrats och om denne upplevt att förutsättningarna för äldre kvinnliga journalister såg annorlunda ut. Samtidigt är en stor majoritet av frilansjournalister verksamma i Mexiko just i den ålderskategori som studien undersökt, enligt muntliga utsagor från respondenterna som är aktiva i olika frilansgrupper.

Trots ovan redogjorda begränsningar bedömer jag ändå att min metod och dess urval besvarar mina frågeställningar på ett önskvärt sätt. Genom medvetenhet om studiens begränsningar och med en kritisk analys anser jag att resultaten kan få en hög validitet och reliabilitet.

5 RESULTAT

I det här kapitlet presenteras resultaten av respondentintervjuerna. Resultaten kommer att sammanföras i teman, i samma ordning som frågeställningarna i kapitel 2. I varje tema finns undersektioner som besvarar följdfrågorna i frågeställningen samt diskuterar de ämnen som var de mest typiska under intervjuerna. Den teoretiska analysen med inslag från tidigare forskning förs i kapitel 6.

5.1 Tema 1: Hot, hat och den kvinnliga aspekten

I den här sektionen appliceras kvinnoperspektivet på respondenternas yrkeserfarenheter. De förklarar vad det innebär det att vara kvinnlig journalist i Mexiko och vad de som verksamma journalister i ett av världens farligaste länder, har för erfarenheter av kränkande kommentarer, hot, och våld.

Eftersom den här studien enbart undersöker kvinnliga frilansjournalisters yrkeserfarenheter, går det inte att jämföra hur de kvinnliga frilansjournalisternas situation skiljer sig från manliga frilansjournalister. Däremot kan upplevelser, tankar och känslor inför yrkesrollen analyseras.

Vad som kan konstateras är att samtliga av respondenterna hade negativa yrkeserfarenheter som de upplevde hade inträffat helt eller delvis på grund av deras könstillhörighet. Ytterligare en faktor som spelande en betydande roll i arbetssituationen var ålder. Ju yngre, desto svårare att få sin röst hörd. En rad faktorer kunde resultera i svårigheter att hitta nya uppdragsgivare.

“I think people pretty often like don’t take me very seriously, I do have to advocate for myself a bit more than guys. It’s probably a combination of factors, being a woman, being young, being kind of quiet, you have to proof to people that I know what I’m doing and that I’m serious about this. A lot of people are like, ‘Oh are you here working on your thesis?’ And I’m like ‘No, I’ve lived here for four years, I work here’, so it’s about getting past that first reaction.” – Kvinna 3

Känslan av att bli behandlad annorlunda på grund av ålder och kön var återkommande i intervjuerna. Ytterligare ett problem som lyftes var att de negativa yrkeserfarenheterna var upplevelser som många gånger var svåra att styrka. Respondenterna upplevde även att de för att bli tagna på allvar var tvungna att radera många av de stereotypiskt kvinnliga karaktärsdragen de lärt sig under sin uppväxt.

“I think I have been paid less because I am a woman. And also because I’m young. They [news outlets] sort of have a propensity of hiring young women because they would take the job for less than men would. Young women especially. But those are things you can’t prove right? Uhm, but I do feel like I’ve been speaking down to. And a lot of that is also in the mixture of age and gender. [...] I had to learn how to possess myself in a certain way. And unlearn a lot of habits that I had learned as a woman and as a young person. Sort of just how to command people who are older than me. It got better but I still got paid like almost below the poverty line.” – Kvinna 6

En av respondenterna, som både hade fast anställning och arbetade som frilansjournalist, berättade att hon i snitt arbetade 14 timmar per dag. En av anledningarna till detta menade hon var för att redaktören på hennes fasta jobb utnyttjade att hon som kvinna var ansvarsfull och därför gav henne dubbelt så mycket arbete:

*“– So you are actually working about fourteen hours per day?
– Yes. And also, I think that when you are a female they think that you can do it alone, and I mean I have seen several things that make me think this is happening because I’m a woman. I mean, for instance, in the little news paper, the editor left the news paper two months ago. Because I was only a reporter then, I asked for someone else, and they are not interested to call anybody, so for me it is very hard, because I’m doing the job of two persons.*

- *What makes you think that is due to you being a woman?*
- *I have noticed some of that. They know women are very responsible.*” – Kvinna 4

Vad som framkom av intervjuerna var att respondenterna trodde att deras arbetsituation hade sett väldigt annorlunda ut om de var män. Flera menade att du som kvinnlig journalist i Mexiko inte bara är utsatt i din roll som journalist, men att den största risken i ditt arbete är den som skapas på grund av ditt kön. Kvinna 1 förklarade att Mexiko som land är präglad av sexism och att detta påverkar henne i hennes arbete eftersom hon inte vill sända ut fel signaler:

“All the disadvantages of being a woman in Mexico gets even worse when you’re a journalist. You have to make sure the subject you’re doing an interview with doesn’t think that just because you’re there you’re interested, that you have a sexual interest in them whatsoever, so I dress up to here (point at the top of her neck), just to not give anyone ideas about anything.” – Kvinna 1

Att klä sig annorlunda eller bete sig på ett speciellt sätt för att minska risken för sexuella trakasserier var ett vanligt förekommande fenomen. En respondent berättade att hon under det senaste året aktivt slutat le när hon gick omkring ensam och istället försökte se sur ut. Hon menade att detta agerande gjort att antalet nedvärderande kommentarer minskat, men också att det var väldigt energikrävande.

5.1.1 Erfarenhet av kränkande kommentarer, hot och våld

Resultatet på frågorna rörande respondenternas erfarenhet av kränkande kommentarer, hot och våld, relaterat till deras arbete var förvånande. Ingen av journalisterna uppgav att de någon gång under sin karriär hade mottagit direkt kränkande kommentarer, känt sig seriöst hotade eller varit inblandade i fysiskt våld. Under intervjuernas gång hände det dock flera gånger att respondenterna kom på saker som hade hänt dem allt eftersom. De hade även tankar kring varför de trodde att de inte utsatts för hot och hat.

En gemensam nämnare var att ingen läste kommentarerna på deras arbete när de blivit publicerade. Tre journalister menade att kommentarerna bara gjorde dem upprörda och att det därför inte fanns någon anledningen att ta del av dem. En majoritet sålde också främst material till mediehus som inte hade någon kommentarssektion, vilket respondenterna trodde besparade dem mycket näthat. Flera påpekade också att deras kontaktuppgifter sällan fanns i anknytning till materialet, och att det därför blev svårare att kontakta dem. Två personer såg även detta som en nackdel, då de menade att det kan vara nyttigt att få ta del av människors åsikter:

“Det är ju väldigt sällan folk letar reda på, då måste de googla på mig och hitta min mail, för att kunna kontakta mig och det händer väldigt sällan måste jag säga. Det kan väl vara skönt att slippa de arga kommentarerna men jag tycker mest det är negativt någonstans. Det gäller både med läsare och redaktion, som frilans känns det ofta som när man är klar med att jobb, att man skickar ut det i rymden, och sen vet man inte det är någon som läser eller lyssnar eller tar del av det här.” – Kvinna 2

Ytterligare en anledning till att flera trodde att de inte mottog några direkta hotmejl eller kränkande kommentarer var för att mexikanska angelägenheter inte ges rum i utländsk media, och att människor inte berörs av deras arbete på samma sett, trots att de skriver om ämnen som immigration och feminism, som i svensk kontext klassas som triggerämnen.

Vad respondenterna däremot hade erfarenheter av var sexuella trakasserier i olika sammanhang. Flera hyllade den pågående #metoo-kampanjen och berättade om Facebook-grupper där de nu börjat diskutera sina erfarenheter med andra kvinnliga journalister. Fyra av journalisterna hade erfarenhet av redaktörer som på olika sätt ofredat dem genom att utnyttja sin maktposition:

“There is definitely harassment in the journalism community, between like power-figures like editors and freelancers, especially young freelancers. So this is a conversation that is getting hot right now because of the Harvey Weinstein shit-show. There has been a lot of conversation about who are the predators in our history. And there are definitely some and I have had problems with some of them. That weren't, in the ground sceam of that big of a deal, but still very much felt like 'Well I'm an editor and you're like a twenty-two year old. So like, want to fuck me?' that's like...

– Did they say that?

– In so many words. Not verbatim them but kind of like physically with the touching, with whispering in your ear, and the street functions, and this is a problem that I think happens more than we want to talk about. [...] That is why this person aims for younger women, because you are still nervous about who you are in this industry and where you stand and you don't want to burn a bridge with somebody. But also it can turn into a he said she said, and you're a nameless freelancer and they're like a super powerful person, and it's like well I don't want to make a scene because what if... what if he says that I'm the one who is being problematic.” – Kvinna 6

Kvinna 5 berättade att hon aldrig accepterade jobb där hon skulle tvingas åka iväg själv med en för hennes okänd man efter en händelse i början av hennes karriär:

“I think a lot of things are normalised here. I think the most complex relations I've had here have been with people I work with. Rather than sources. One film maker I was working with, he was very respected, we had a really small budget and he was going to stay an extra night and I said that he could stay in my flat, there's like a spare bed, and the next morning I remember I went like 'Oh I slept like shit' and he's like 'I know because I kept thinking about coming over to your bed' and I'm not 'Uhh, no, you're like 40 and married, that was like the last thing on my mind.’”

– Kvinna 5

När jag i det avslutande skedet av intervjun frågade om det var något respondenten ville tillägga för att öka människors förståelse för hur det är att arbeta som kvinnlig journalist i Mexiko, berättade Kvinna 7 att hon funderat mycket på hur det kunde komma sig att alla de främsta kämparna i kampen för yttrandefrihet i Mexiko under de senaste åren varit kvinnor. Hon menade att även om Mexiko är ett misogynt land, så är det också ett matriarkat, där det är starka kvinnor som får samhället att utvecklas:

“Yes, actually. For some reason the most inspiring or hopeful cases in the fight for freedom of speech, of respect of human right, especially regarding journalists in Mexico and addressing in a clear and responsible way, this systematic violence against all journalists in Mexico, all the most inspiring cases have all been women. It's all been women who have had these horrific experiences. Not only filed suit, not only talked about it openly, but pressing charges and even getting involved in the growling in I don't even know if I'd have the patience and courage to get involved in, the prosecution effort or perpetrators or person who assaulted you behind bars. After experiencing traumatising and horrific experiences, and they've all been female journalists. Not one man. The crusaders are women, which is amazing.

– Do you have a theory why?

– Yes, it's a matriarchal society. It's an irony and contradictory aspect of Mexican society, it's complex and weird but women in Mexico are just very fucking strong and strong-willed and very brave and put up with a lot of shit for a lot of years. [...] They're so fed up, especially in those extreme situations of injustice or being victims of some sort of crime, that they are just relentless. And you can see it in the most emblematic cases of violence against journalists, and the pleads and the battles that these women have pursued and often won, have been all female but also like I said human-rights and social issues. It's mostly ignored. There's so many sad cases with the violence, that women are often victims but there's like... A matriarchy can, and it does, co-exist with misogyny.” – Kvinna 7

Och denna tankegången var återkommande även i de andra intervjuerna, om än inte lika uttrycksfulla. Samtliga av de utländska frilansjournalisterna upprepade flertalet gånger hur starka och drivna de mexikanska kvinnorna var, och att arbetet de utförde var beundransvärt.

5.1.2 Konsekvenser i känslor

Jag var intresserad av vad respondenterna upplevde att deras yrkesval, i kombination med den rådande situationen för kvinnor i Mexiko är, hade haft för inverkan på deras privatliv. Alla var eniga om att deras arbete knappt gick att särskilja från deras privatliv eftersom det inte var ett vanligt nio-till-fem-jobb. Tre hade partners som också arbetade som frilansjournalister och menade att det varit svårt för dem att ingå i en relation med någon från en annan yrkeskategori. Flera hade också upplevelser av att närstående hade svårt att förstå vad deras arbete verkligen innebar, vilket påverkade deras umgänge:

“I consciously try to remain friends with childhood friends and especially non-journalist friends. It’s refreshing sometimes, much more light and happier than ours, and less dramatic and less intense, so I try to do that consciously because I know probably naturally I wouldn’t, I would just hang out with my pals who are mostly reporters, writers, human rights-activists, and we’re all kind of the same you know. [...] And relationship wise, the people I’ve liked or been connected to sentimentally or romantically in the last year are journalists, and I think I didn’t even look for that, but I think it makes a lot of sense because I think it’s very difficult for someone who’s not a journalist to get us. [...] We’re very mind-scattered and we’re also very idealistic but in a very cynical way, and we all have a kind of dark humour to help us cope with it all. We are all very similar and that helps. I’ve encountered or been in relationships or friendships where they’re like ‘Wow, what you do sounds so interesting, or amazing, or fascinating’ and yeah, it’s been proven that it’s been hard for them to just really kind of understand how things work.” – Kvinna 7

Respondenten berättade att hon trodde att hennes svårighet att umgås med icke-journalister grundades i att konversationerna tenderade att upplevas oviktiga:

“But when you know how that [Mexican violence and injustice] look, how that destroys a family and in what manner and in what time, it’s like you can’t go back, you can’t go back, you can’t ever forget that. I find it hard to engage in frivolous conversation, and they’re probably not even frivolous, but I find them frivolous because the other person might not be aware that 15 women were raped, you know like, and I’m like ‘Everyone is so fucking insensitive and no one gives a fuck and no one care and no one knows’ and it’s such a feeling, and it’s not even true but it’s just how it is. But again, it’s just frustration and sadness popping up when the least expected. So that’s things you need to learn how to deal with.” – Kvinna 7

Kvinna 5 menade också att hennes yrkesval i högsta grad hade påverkat hennes privatliv. Faktumet att hennes partner var frilansjournalister såg hon huvudsakligen som en fördel, även om båda reste mycket och den finansiella osäkerheten var stor:

“– Would you say that your choice of work has affected your personal life?

– Oh yes. I feel like my life is made up of work. I make increasing effort in trying to delineate a bit from it, to like find a hobby that isn’t always about journalism or have friends that are not journalist, or not work all weekends or evenings. I feel like I need to start finding more of a balance. But I do like my work and it’s not a 9-5 kind of job.

– Do you think it’s easier because your boyfriend is a freelancer too, in personal terms?

– I find it hard to imagine how I could have worked as a journalist and my partner as banker. I think it’s positive that both think the same way. The downside of having your partner also being a freelance journalist though is like financially, like how is that going to look if we have children and we send them to school and things like that. How’s that going to work? I do sometimes worry about that.” – Kvinna 5

Två av respondenterna var ensamstående och sa att de inte hade några planer på att starta familj. Båda menade att deras civilstatus till en stor del förmodligen berodde på deras yrkesval, som gjorde det svårt att upprätthålla ett förhållande och framför allt en familj. Att leva ensam menade de däremot inte heller var enkelt, speciellt ur ett ekonomiskt perspektiv.

“I don’t know if it [choice of work] has affected, but it has determined, my personal life. For instance I don’t think about having children because where would children fit in my professional life?” – Kvinna 1

Kvinna 4 var inne på samma spår:

“Not all people can understand your assignments and schedule. But sometimes it’s a reality that a lot of female journalists in Mexico don’t want to become a mother because it’s hard because of the time and the circumstances. I don’t want to have kids. [...] I decided to dedicate my life to journalism and I am doing the things that I really love. But sometimes I want to give up. Many times. Many times. Because I’m an independent journalist, I’m an independent woman, I don’t live with my family, I live by myself, I pay my bills, I don’t have a boyfriend who’s carrying me, I do everything by myself. Everything.” – Kvinna 4

Tre av respondenterna berättade att de kontinuerligt gick till en terapeut, främst för att bearbeta saker relaterade till arbetet. En respondent berättade att det var efter jordbävningen i september som hon valde att börja träffa en terapeut för att få hjälp att bearbeta de traumatiska upplevelserna.

“At the moment I’m pretty sure I’ve got PTSD, Post dramatic stress. The earthquake, and the coverage of the earthquake I felt very traumatic. And I think, having to take some time to deal with that and do very specific therapy right now, with support from my organisation, like, it’s made me reflect on the like psychological aspects of being a journalist in a way I don’t think I’ve had to before. Uhm, so, I’ve always had this awareness when I’ve been working with refugees and immigration stories that when I come back I’m really drained, but then I’ve just taken a few days off, watching Netflix, think about it, talk about it, fine. But lately I’ve really had to think about what like doing this for fifty years, that’s a lot of bad things to absorb, and reflecting on that, finding strategies to deal with that as you go along.” – Kvinna 5

Kvinna 7 berättade hur hennes arbete påverkat hennes privatliv. Hon menade att det ofta tar några veckor innan hon inser vad det är som faktiskt inträffat, och att hon i detta stadie kan bli väldigt upprörd och känslösvallen kan gå ut över närstående. Förr trodde hon att det var kontemplativt nog att rapportera om händelserna, men nu har hon insett att hon behöver tala med en terapeut för att klara av arbetet:

“The emotional, I don’t know how to frame this, I’m not that used to talking about it, I can’t really say exactly how it has affected me but like drastic mood swings, and then there are things like I’m often surprised by, weeks after I’ve filed a story that I’ve been affected by, or you know, that has affected even relationships I’ve had in the past, like if I get sad or affected by a story or a subject, I get reaaally upset, you know it’s not like middle-point for me. I can’t get out of bed sometimes, and of course I go to therapy, the very specific kind of haunting details, of especially violence stories that I’ve done. I realised like a year ago that I needed an outlet you know to kind of, that writing about it I thought in the beginning was cathartic enough. Kind of just get over it, but with very specific stories I’ve realised just like I need to talk about this with someone who’s not my friend because they’re going to be like ‘What the fuck’, I don’t want to traumatise them with my own experiences.” – Kvinna 7

Rädslan att traumatisera personer i sin närhet, i kombination med övertygelsen om att utomstående ändå inte riktigt skulle förstå de yrkesrelaterade upplevelserna, gjorde att flera av respondenterna valde att inte diskutera sitt arbete allt för ingående med närstående.

5.1.3 Säkerhetsåtgärder

För att känna sig trygga i sin vardag vidtog respondenterna olika säkerhetsåtgärder. Många menade att de ljög om vad de arbetade med under småprat med främlingar och undvek att färdas ensamma. En av de mexikanska respondenterna, som under sin skolgång hade flera väninnor som blev kidnappade av olika kriminella gäng, har varit väldigt noga med att vidta de säkerhetsåtgärder som finns att tillgå:

“I’m super paranoid with those things. I guess, I don’t want to try my luck by saying anything, but I think I’ve stayed safe because I take every precaution I can. Like when people ring the door and say ‘Heeey, is this person here?’ I don’t even answer, I don’t want anybody to know that I’m a woman living by myself in an apartment.” – Kvinna 1

Mordet på frilansjournalisten Kim Wall i augusti var också något som fått flera av respondenterna att börja reflektera över vilka säkerhetsåtgärder de vidtog. Många såg sig själva i Kim och menade att de nu i större utsträckning börjat lyssna på sin magkänsla och ge upp normen att du som kvinna bör vara vän och tillmötesgående.

“Generally I have to believe that people are good, but then there is that one bad person that really fucks up. I mean look at Kim... That’s the scary part; I think anyone of us would have gotten on that submarine, and honestly before that happened I didn’t think about how dangerous it is to be on the water with somebody. It bothers me. I think about it like 50 times per day. It bothers me to know, because like she was a mirror...”

– Have you started listening to your gut-tingle more since the murder of Kim?

– Totally. And I feel like, and this is not a blanket-statement for all women but as a woman I was trained to be polite in a way that men are not. There’s a lot of ‘Don’t be a bitch’ or ‘Don’t be crazy. Don’t be pushy. Don’t be that loud needy person’. There are so many words associated with women. And fuck that because it could literally mean your safety.” – Kvinna 6

En av frilansjournalisterna berättade att det var efter att en nära anhörig blivit våldtagen som hon för första gången började reflektera över vilka åtgärder hon kunde ta för att förebygga att hon själv skulle utsättas för sexuellt våld. Bland annat hade hon börjat träna självförsvar. Det var dock på senare tid som hon verkligen börjat fundera över vad hennes yrkesroll kunde innebära för hot för henne som kvinna:

“I feel vulnerable so I actually took classes in self-defence. But yeah, I’ve really been thinking about it a lot after the whole Harvey Weinstein allegations and the guy in NPR. If you think about it, media as an entity, you’ve got all these big egos, you have such an hierarchy, young people are very vulnerable. It’s a very macho industry. So I’ve been lucky, but also it sucks that I have been “lucky”. There’s no ‘Oh I took the right steps. It’s just, I’ve been lucky. [...] Also, I have a fake wedding ring. It’s just a normal ring that I’ve twisted around so it looks like a wedding ring. Sometime in the beginning of an interview I make sure it looks like a wedding ring. I guess that’s something?” – Kvinna 5

Vad som kan konstateras av svaren i intervjuerna är att den främsta anledningen att respondenterna vidtog olika säkerhetsåtgärder var av rädslan för att utsättas för sexuellt våld.

5.2 Tema 2: Frilansarens frihet?

I det här avsnittet svarar respondenterna på vad de anser vara för- och nackdelar med frilansyrket, hur deras säkerhetsarbete ser ut, ur det skiljer sig beroende på uppdragsgivare och vilka erfarenheter de har av självcensur.

En majoritet av mina respondenter tyckte att frilansjournalister har större frihet att rapportera om sina egna intressen. De utländska menande att intresset för Mexiko under senaste året har ökat,

men att intresset för nyheter från Latin Amerika generellt var väldigt lågt utomlands. De menade också att de i början av sina karriärer inte var lika fria i sitt arbete då pengasituationen tvingade dem att göra jobb som de egentligen inte var speciellt intresserade av. Kvinna 1 förklarade att hon i början av sin karriär tjänade i snitt 2500 kr i månaden.

“Being a freelancer, as weird as it sounds, allows me to do the work I want to do and I don’t do stories that I don’t care about. [...] It took me ten years to be where I am today. No, no, it was really hard in the beginning, like I was living with 6000 pesos a month when I started. I was really in a bad situation. So I had to do jobs I didn’t want to do. [...] If I didn’t have savings I wouldn’t have the freedom as I do now.” – Kvinna 1

En genom intervjuerna återkommande aspekt av frilansverksamheten, som upplevdes både som en fördel och en nackdel, var prestationsförväntningarna. Kvinna 6 menade att hon som en av de yngre frilansjournalisterna i Mexico City kände att hon alltid behövde prestera sitt absolut bästa vid varje enskilt arbete för att inte tappa uppdragsgivares förtroende:

“But it’s a lot of nerves before every job, like I’m constantly nervous. [...] It keeps you accountable to yourself, it keeps you working hard. Imagine if you felt like I’ve got this, like maybe you wouldn’t work you ass off. Like I’m physically soar right now. [...] I desperately want to do a good job for my client and I desperately want to do right by the people who welcome me.” – Kvinna 6

Den hårda konkurrensen om uppdragen var också en faktor som de flesta ansåg både vara positiv och negativ. Speciellt de yngre respondenterna menade att de lärde sig mycket av de äldre frilansarna:

“There is a lot of competition here, which is two-sided right? [...] It doesn’t matter if I lose a job to them [more experienced freelancers], like I should lose a job to them, they have the expertise that I don’t. But I can learn from them and I can ask them questions and look at their work and think of how I would have done in that situation, so hopefully when I am in their age I will be as badass as they are.” – Kvinna 6

En orsak till att den hårda konkurrensen inte skapade mer konflikter trodde respondenterna berodde på att det finns flera communityn för kvinnliga frilansjournalister i staden, och att de därigenom blivit vänner och hjälpte varandra i den mån de kunde.

5.2.1 Ekonomisk osäkerhet

I den här sektionen ges exempel på den ekonomiska osäkerhet som frilansjournalister i Mexiko lever under och vilka konsekvenser det får.

I samtliga av intervjuerna var den ekonomiska osäkerheten det diskussionsämne som väckte starkast känslor. Alla respondenter menade att det generella arvudet för frilansjournalister har sjunkit, men att de överlever genom att få betalt i dollar istället för pesos, som är den lokala valutan. Bäst tjänar de som har längst erfarenhet och sysslar med videoproduktion, men även de menar att den huvudsakliga anledningen till att de klarar sig bra på sin lön endast beror på att de lever i ett billigt land. Flera av respondenterna hade erfarenheter av att arbeta i andra, västerländska länder, där de menade att den genomsnittliga månadslönen fick dem att leva på gränsen till fattigdom:

“Yeah, if I’m getting paid in dollars and living on pesos, it’s a lot, a lot, a lot easier to survive, like when I lived in DC I was so broke I couldn’t take the metro haha. So it’s allowed me to take risks living here, uhm, and like, if I have a slow months it sucks and I feel really nervous but I don’t have to worry about not being able to pay rent, and I don’t have to worry about not being able to buy food, which was a really real thing back in DC.” – Kvinna 6

Störst skillnad tycks det vara mellan vad de internationella medieföretagen är villiga att betala frilansare. Mexikanska frilansjournalister förväntas arbeta för lägre arvoden under sämre förutsättningar. Anledning från redaktörernas sida sägs vara att det är billigare att leva i landet, men flera av respondenterna talar om en form av rasism inom medievärlden. Kvinna 1 berättar:

“I went to one job interview with an outlet, or they offered me a job where I was going to be doing breaking-news seven days of the week, like working on the weekends, and the wage was 20000 pesos, so about 1000 dollars. I have friends working with that outlet in the United States, I mean they are making 6000 dollars a month. How can they pay us six times less? And that’s just because they think we are cheap labour right. There’s like some global colonialism in journalism too, and that worries me as a freelancer.” – Kvinna 1

Ytterligare en aspekt som skapade starka reaktioner var skillnaderna mellan frilansjournalisternas arvoden, kontra vad redaktionellt anställda tjänar i utlandet. Kvinna 2, den svenska frilansaren, uppskattade att hon jobbar mer än 40 timmar i veckan. Hon tjänade tillräckligt för att gå runt, men betonade att hon levde snålt, delade lägenhet med tre andra och jobbade extra på en tidningsredaktion i Sverige under somrarna:

“Det är väldigt vanligt med kommentarer som ”Nämen kan du överleva på din frilansverksamhet? Grattis!” Man gratulerar ju inte någon som är anställd för dess lön. Någonstans i dagsläget för mig så överväger fördelarna. Men jag är fortfarande förbannad, speciellt över arvodessituationen” – Kvinna 2

Att någon gång ha mötts av förvåning för att man kan livnära sig på sin frilansverksamhet bland obekanta var något som flera respondenter hade erfarenhet av.

5.2.2 Journalisten och självcensuren

Det här avsnittet handlar om journalisternas attityder till och erfarenheter av självcensur.

Alla respondenter ansåg att granska maktpersoner är en del av journalistyrket, men påpekade också att det var svårt att granska regeringen och att censuren är påtaglig i Mexiko. Värst menade de att det var för de mexikanska frilansjournalisterna med mexikanska uppdragsgivare. På andra plats kom redaktionsanställda journalister i Mexiko, men då handlade det främst om journalisterna blev censurerade av redaktören. Detta var något som flera hade erfarenhet av.

“The outlet just changed everything in my story to make it look like everything was okay [with the government] and I didn’t like that so I asked my byline to be removed. After that I didn’t work with them. [...] But it’s just the Mexican culture, that’s the thing, people in the news here they have this culture of censorship.” – Kvinna 1

Kvinna 7 förklarade att hon blivit kontaktad av personer inom den mexikanska regeringen som försökt censurera henne, men utan att lyckas:

“I’ve gotten subtle threats which is not a life threats, but more like ‘take it easy’, ‘stop criticising the government’ for example [...]. It’s a very shady world with the high level of powered people which are often our sources or people or you know we have to deal with that I know are not at all happy or pleased with our work or some story that makes them look bad or poorly, and yeah, I receive very subtle comments.” – Kvinna 7

Flera av frilansjournalisterna menade att möjligheten att välja sin egen uppdragsgivare inte gjorde dem mindre benägna att utsättas för självcensur. Kvinna 4 förklarade att hennes namn och arbete var allt hon egentligen hade, och att hon därför inte vågade ta för stora risker:

“– Do you think freelance journalists are more or less likely to become victims of self-censorship? – More. You are vulnerable when you are a freelancer. I think that the only thing you have when you are a freelancer is your name and your job. So you have to be more responsible in that way

you know. I'm conscious that the only thing I have now is my job, because I'm not part of a staff."
– Kvinna 4

Bland de utländska frilansjournalisterna upplevde ingen att de undvikit att rapportera om en grupp eller ett visst ämne på grund av hotfulla eller kränkande kommentarer de fått på nätet. Däremot menade samtliga att de hade erfarenhet av självcensur, men att den huvudsakliga anledningen till det var för att skydda sina källor.

Kvinna 6, som främst arbetade som frilansfotograf, sa att hon undvek att sälja bilder om hon hade minsta föraning om att de kunde hamna fel, även om källan själv godkände bilderna.
"I worry often and always about the people in my photographs. I never want to fuck anybody over, I mean this is a country where you actually can get somebody murdered. Like without even trying that hard. That sounds dramatic but it really can happen and I know people who it has happened to." – Kvinna 6

5.2.3 Säkerhetshierarkin

Efter att ha genomfört alla intervjuer stod det klart att det finns stora skillnader i säkerhet för olika journalister i Mexiko. Frilansjournalisternas anledning till oro grundade sig främst i: den ekonomiska situationen – mediehus erbjuder allt sämre betalt samtidigt som de låga arvoden gör att frilansjournalisterna känner sig pressade att ta jobb som de kanske inte annars valt. Ytterligare en aspekt är de flesta mediehus har ansträngda ekonomier och sällan utökar arvode för att journalisterna ska kunna vidta säkerhetsåtgärder. Flera menade att mediehusen helt enkelt inte verkade bry sig, samtidigt som Kvinna 2 menade att hon förlorat flera jobb då hon bett om ökat arvode för att kunna garantera sin säkerhet varpå redaktören drog tillbaka jobbet.

"Så svarar de typ 'Oj, nej men då vet jag inte om vi vill köpa något därifrån.' Och så har jag fått förklara igen att 'Nej, det är ingen fara, jag kan åka, men jag kommer att ha utgifter.' Men då har det landat i att nej, de är inte beredda att betala för det. Det är ju en utmaning. När redaktioner skickar ut sina egna medarbetare, då känns det ibland som att det inte finns någon hejd på hur mycket utgifter de kan ha" – Kvinna 2

En majoritet av respondenterna uppmärksammade också att vad som möjliggjorde mycket av deras rapportering var att de aldrig åkte på ett uppdrag ensam. Speciellt de respondenter som bar med sig utrustning kände sig extra utsatta.

En av journalisterna berättade att skillnaderna mellan att jobba för lokal media och ett internationellt mediehus var stora. Bland annat består de större nyhetsorganisationerna ofta med en arbetsgrupp som möjliggör svårare och potentiellt farligare rapportering:

"For instance, I wouldn't have gone to Geurrero [one of the most violent states in Mexico] where we shot last week, myself. The only reason I can go is because I'm working with Al-Jazeera. So that's a bad touch. And local media with their staff, they send them by themselves. Like, that's why I don't like local media, they don't give a shit about the reporters, they're on their own." – Kvinna 1

Att säkerheten ökade då man arbetar för ett internationellt mediehus var alla överens om, men respondenterna påpekade också att de som bosatta i Mexiko fortfarande befinner sig i en riskzon. Säkra är det för de utrikeskorrespondenter som bara kommer till landet för att rapportera om en viss nyhet.

"So it's a hierarchy of safety, first there's a journalist who comes in from New York for two weeks and then leaves, then it's we who live here, and then it's the local journalists. So it's not idealistic because you want to be able to do every story you think is to public interest, but there are definitely conversations about self-censorship." – Kvinna 5

På grund av det ökade våldet mot journalister, och efter stora påtryckningar från befolkningen och utländska organisationer, har regeringen startat program för att skydda mexikanska journalister. Dessa åtgärder är däremot ingenting som respondenterna tror gör någon vidare skillnad.

“These Government programs to protect journalists are not really working, even those who have been enrolled in the protection program have been killed so, it’s not really enough to stop the problems. They have these preventative measures, some journalists have been assigned security, they also have these panic buttons, which is supposed to, someone is assigned to be kind of stand by, so if there’s a situation they can go. But I’ve heard stories when there’s been an emergency and they just simply don’t show up.” – Kvinna 3

Kvinna 7 instämde i att regeringens arbete till största del var verkningslöst, och menade att det hela mest för spel för galleriet för att få landet att se bra ut bland resten av världen. Vad som står i vägen för att lagarna ska följas menade hon främst var korrupktion och straffrihet, vilket gör brott lönsamt.

“Mexico in general is very good at having refined top-notch legislation in terms of social issues, whether it’s human rights violation, disappearances, protection of freedom of the press and freedom of expression. We have like one of the best in the world and whenever there’s an issue like systematic violence against journalists they come up with special prosecutor office, with just focus on investigating any crime related to the freedom of the press. They create laws, and reforms, and stuff, but everything else when it comes to applying those laws they often fall very short, and for number of reasons, like men’s lack of accountability, which comes hand in hand with corruption. [...] But it’s also a big lack of incentives for people how actually follow the rules. If nothing whatsoever happens when you don’t follow the rules or commit a crime, and you can perfectly fine get away with it, why would you ever prefer to follow a rule you know? Why do the hard thing which is not to commit a crime, especially when the incentives to do it is so big. Killing a journalist is very easy; it shuts down and eliminates a threat to a major, for example finance revenue source. It pays off if you’re poor and a fourteen-year-old sicario [hitman], you know it feeds your family.” – Kvinna 7

5.2.4 Osäkerhetens konsekvenser

Det vacklande säkerhetsläget bidrar till samtliga respondenter i sin vardag vidtar olika säkerhetsåtgärder. De flesta använde kryptering meddelandeappar då de hade kontakt med källor, ljög om vad de arbetade med om till exempel en taxichaufför frågade, gjorde aldrig intervjuer hemma, avböjde uppdrag som innebär att de skulle behöva åka någonstans med utrustning själva.

En av respondenterna berättade att om hon alltid var på sin vakt och att riskläget såg annorlunda ut för henne eftersom hon är mexikansk medborgare. Flera gånger under de olika intervjuerna påpekade respondenterna att ingen bryr sig om en journalist mördas i landet, och syftade då till att mordet i princip aldrig klaras upp:

“My email is never available anywhere, I don’t want anyone to have my account, especially I don’t want anyone to hack into my Gmail. Also my phone number is only on my email signature. If I have to put in my details somewhere I never do it, and our national IDs have our address on it, so I never use it to identify myself, I would always bring my passport because my passport doesn’t have my address you know. I never give extra information. [...] You know, nobody cares if a journalist gets killed here. But if an international journalist gets killed, it’s a international thing, there’s the embassy involved, and here the organised crime and the government work side by side so they know where the boundaries are.” – Kvinna 1

Kvinna 7 förtydligade att anledningen till att hon vågade att rapportera om ämnen som många andra journalister i Mexiko undviker, berodde på att hon var anställd hos en av världens största nyhetsorganisationer. Tidning erbjöd inte bara en försäkring och ett noggrant säkerhetsarbete inför

varje arbete, men också en sorts sköld i form av dess välkända namn som gjorde henne till en svår måltavla.

“We ran some investigative pieces that made the president look really bad, and many journalists gets killed, so they [people] are always like ‘Oh you’re so brave for doing that, don’t you get scared?’ And I’m like ‘No, but the only reason I don’t get scared is because I work with the New York Times. It’s such a shield. It’s like a life kind of guarantee, because of the name has a lot of weight and if they were to do something against me or threaten me, that could get the country in a pickle, that could cause an international crisis, it’s not about me, I happen to work with a very, well-known, American, news organisation. That’s my safety. [...] Yes, I have like a life insurance, we have very specific safety protocols, every time we go out for some coverage of especially government-related stuff in unsafe areas of the country, we have protocols, they take good care of me in terms of the planning ahead of a trip, the feedback I get from my boss, or just how we plan things, they always mentor me and kind of guide me through which risks to take although this job is already entails some danger. It’s not like anything could ever happen, no, it’s Mexico and it can be very sketchy, but I feel very protected.” — Kvinna 7

Den utbredda osäkerheten i landet får konsekvenser för frilansjournalisterna på flera plan. Förutom att de tvingas tacka nej till jobb, får det även konsekvenser på ett personligt plan i form av oro och stress. Även om de lokala journalisterna är mest utsatta, är det också de som har växt upp i landet och löper mindre risk att hamna på osäkra platser.

5.3 Tema 3: Ideal

I den här sektionen presenteras respondenternas attityder till journalistyrket: vad som motiverar dem, vad som fick dem att välja yrket och slutligen vad de anser vara deras samhällsroll. Svaren som jag fick under insamlingen av studiematerialet var bland annat att alla respondenter i tidig ålder hade tyckt om att berätta historier, att de drevs av att påvisa missförhållanden och att yrket snarare var ett kall än ett vanligt jobb. En återkommande anledning till varför respondenterna blev journalister var även intresset för människor:

“But I decided that I wanted to become a journalist because of the stories, because I think that the most important thing is human things.” – Kvinna 4

En av respondenterna förklarade att anledningen till att hon var journalist var för att hon som tonåring blev nyfiken på hur och varför hennes hemland egentligen fungerade, och sedan såg det som hennes skyldighet att ta reda på det:

“I realised, I come from a middle-class, kind of upbringing city, a provincial as we call it, a small city in Mexican standards. A kind of closed off society, which is conservative, much like most of Mexican societies. When I was seventeen or eighteen I kind of came across certain aspects of my country which had a lot do to with like social disparity, poverty, social injustice, and the numerous ways in kind of shows and place out in every day life. I realised that I didn’t know my country that well, or understood it, I just kind of got the first grasp of how complex Mexico is. Even for myself as a Mexican who has lived here all my life. When I came to that realisation I kind of determined to understand it better. I felt I had an, not obligation, but an obligation to myself to get to know my country and understand how complex it was especially because it had a lot of social and injustice problems. I wanted to understand HOW it actually worked and WHY it was that way.”

Hon fortsatta sedan att förklara hur yrket snarare var ett livskall än ett jobb, och att en bra journalist drivs av tydliga ideal. En journalist utan passion, integritet och villighet att slita hårt för dålig lön, kommer inte klara sig i branschen:

“This is a job that require idealism, it requires passion, otherwise you’re going to be mediocre, and it requires honesty because otherwise you’re going to be a sell-out, and if you’re a

sell-out or corrupt, it will show, and it will tell and you will not be successful. [...] So if you didn't see yourself bringing that passion, that integrity, those values, that you want to put into actions, that you're willing to kill yourself even though the wage is shit, it crushes you. [...] I don't even see it as a job, I'm so idealistic I don't even see it as a job. Journalists don't work, journalism is a calling more than anything else. Even though we're working our asses off, it's not really a job. It's a lifestyle. And it should be.” – Kvinna 7

På frågan vad som var det mest fundamentala delen av respondenternas arbetssituation för att de skulle kunna följa sina journalistiska ideal svarade Kvinna 5 att det var att inte bli hotad eller vara korrupt. Vad som möjliggjorde mycket av hennes arbete trodde hon var vetskapen att hon när som helst kunde lämna Mexiko om det skulle bli nödvändigt:

“I guess not being threatened and not being corrupt. That's the case for a lot of Mexican journalists. That's a huge difference that allows me to work within certain terms, I think it helps to know that I can leave Mexico if I had to.” – Kvinna 5

Bortsett från möjligheten att lämna landet vidd kris, menade respondenterna att den mest fundamentala delen i deras arbete var ekonomisk trygghet.

5.3.1 Blev det som de hade tänkt sig

De flesta av journalisterna valde självmant att bli frilansjournalister och trivdes med det. Däremot inte Kvinna 4 som menade att hon hellre varit fastanställd på heltid för att kunna känna ekonomisk trygghet:

“I didn't decide it [to become a freelancer]. [...] I did several interviews with different medias, everybody told me 'Oh you're such a good journalist, you write great stories, but, we don't have the place...' so I really felt very frustrated, because I don't live with the comments of the people, I need to get money, because I have to pay my bills, so it was very hard.”

På frågan om hon ändå tyckte att det är värt det svarade hon ja, även om det egentligen var för dåligt betalt. När man bestämmer sig för att bli journalist, likställer man sig också med tanken att man inte kommer att bli en rik person menade hon:

“Yes, but not with this money. Everybody think you can work for free. Some people think that the work you do is not serious and that for me has been a very important challenge. I need to prove that my work is as important as other subjects. [...] I usually compare journalism with extreme sports, because first of all you have to know that you won't become a rich person through this profession, you have to be very passionate and conscious about sometimes there will not be the conditions you know. So when you're conscious of all that, then you can decide if you really want to do it.” – Kvinna 4

Få mindes exakt vad de hade för förväntningar på arbetet innan de började jobba inom professionen. Alla var dock eniga om att journalistyrket innebar mer än de någonsin hade kunnat ana, på gott och på ont. Den största skillnaden menade en av respondenterna var den känslomässiga delen av arbetet, som hon menade var betydligt större än hon kunnat tro. Hon menade att rapporterandet om bland annat tragedier, lidande och straffriheten, fick konsekvenser i hennes privatliv som hon tidigare inte kunnat förutse:

“No, it's more. I don't remember exactly what I expected, because when you're younger you have, or I had a more romantic picture of how exciting and fun it is. And it is definitely exciting, even more so, and it's real and it's real issues, and we have lives in our hands in terms of how important it is to portray a issue or not, buck it up and not make mistakes. But it's also much more. It's much more rewarding, it's much more difficult, it's much more exhausting and emotional difficult, like it has an emotional expense which I think I didn't know. It's very hard that way and I had no idea about that.

– *What do you mean by emotional expense?*

– *I just mean that, like every story, which is often the case covering these kinds of issues, have a big human element. You get to know pretty well and deeply, in a short and intense period of time, and it sticks with you. All that suffering, tragedies, bad news, the impunity and the frustration, and all of that it stays with you and it has it's own consequences, you know in your own life. Again, it sounds dramatic, I'm fine and I love my life, but it also changes you. You become much, much more aware of what is happening, and how careless other people, or how little people care about these issues and I often feel frustrated that I can't do more. Even after a great story that we spend weeks or even months on, nothing really changes, and that can be very difficult on you. Like the sadness and the pain and the suffering of your subjects.” – Kvinna 7*

Kvinna 6 höll med om att yrket inte alls är som hon från början föreställt sig eller som hon blivit lärd i skolan, där hon egentligen bara lärde sig de journalistiska idealen. Däremot var hon nöjd över dess förändring:

“So at first, not at all, not in any way, shape or form, did journalism look like I had been taught it was supposed to look like. Uhm, but I learned very quickly to kind of forget everything they had taught me in college in terms of like, I mean I still, what I got from college was the ethics, like the ethics of being a journalist. And pretty much everything else just went out the window.” – Kvinna 6

Bland de respondenter som studerat journalistik var alla eniga att insikten i vad journalistik egentligen innebar först kom då de själva började arbeta som journalister. Det fanns inte några skillnader i tankar kring ideal och etik mellan de respondenter som studerat journalistik, kontra dem som inte gjort det.

5.3.2 Skillnader i nationalitet

Redan innan jag flög till Mexiko fick jag via telefonintervjun med den tidigare utrikeskorrespondenten förklarat att skillnaderna mellan utländska och inhemska frilansjournalister var mycket stora. Jag beslutade mig därför att dela upp respondenterna i två grupper – utländska och inhemska frilansjournalister – och fråga dem om vad de själva trodde att skillnaderna kunde bero på.

En av respondenterna hade tydliga åsikter om ämnet. Hon menade att frilansjournalister bland mexikanska redaktörer anses vara journalister som inte var tillräckligt bra för att få ett fast jobb och att de därför betalar frilansjournalisterna sämre:

“They [Mexican news outlets] don't value freelancers, they think you should work for free. They think that if you're a freelancer it's because you're not good enough to have a staff job, that's logic here, if you're a real journalist then you'd have a staff job. So they don't value your work and don't pay you well. [...] I just don't trust the editors here. Journalism is really bad in Mexico, like there are no quality standards for journalism here. So I rather invest my work in getting my work in a paper where they value journalism and do good journalism.” – Kvinna 1

På frågan om hon trodde det fanns några skillnader på att vara utländsk eller mexikansk frilansare, berättade hon att hon upplevt en form av rasism inom media. Som mexikanska måste hon jobba hårdare än en västerländsk journalist skulle behöva göra för att få ett jobb:

“Yeah, both getting respected but also there's some kind of racism too, like being Mexican they think that you are less competent and that you are deserved to be paid less you know? It's like there's a prejudice that I've had to break. I have to bring out my credentials every time I meet somebody new from an outlet; they just assume that as a Mexican journalist I might not be good enough. So I think that the racism in the media industry is something. [...] I have to break a wall of prejudice that foreigners don't. Like I've seen girls coming here, they're like 25 or so, and they're like doing their first story, and they land their story to really big names immediately by

just being here you know? For me being able to be with Al-Jazeera has taken me ten years. I would never be able to have any of this ten years ago, fresh out of school just starting journalism you know? So I think it is easier for foreigners.” – Kvinna 1

Ett annat skälen till att utländska journalister utsätts för mindre hot och våld, menade flera berodde på att typen av arbete som de utländska journalisterna utför för utländska medier inte anses vara ett problem för drokartellerna eller korrumpierade politiker:

“Oavsett om man går in på detaljer eller inte så handlar det mer om att man gör nedslag och man berättar om den här krisen eller den här korrruptionen, läget, men man gör det och sedan går man vidare till något annat. De lokala journalisterna som är pain in the ass under tio år, på samma politiska etablissemang och samma kriminella grupp, det är ju dem som är väldigt mycket mer utsatta.” – Kvinna 2

När jag frågade Kvinna 7, som menade att hon övergett tanken på att arbeta för mexikanska media för alltid, om hon upplevt att arbetsituationen skiljde sig åt mellan mexikanska och utländska frilansjournalister, svarade hon mycket bestämt ja. I de fattiga delarna av Mexiko sa hon att det var vanligt att journalisterna behövde upp till fem olika jobb för att klara sig:

“All the differences in the world. I haven’t worked in a Mexican media outlet for a long time, but overall, and we’ve even written about this, the working conditions for journalists in Mexico are shit. In terms of salary, in terms of support from their superiors, to respect the reporters work and they’re judgement, I think that’s often not the case in Mexican media. Just lack of professionalism among superiors and reports from what I’ve heard, but especially in small towns and cities around Mexico the salaries are ridiculous. Most journalists in poor areas which is there are many of them, have to have four or five jobs just to get by. So they are part journalists part taxi drivers, part cooks, part babysitters, it’s just crazy. When I was working at this last Mexican outlet before coming to the Times, I was discouraged and so heartbroken by the lack of rigour, the lack of professionalism.” – Kvinna 7

Kvinna 5 var inne på samma spår. Hon menade att skillnaderna är fler än likheterna mellan journalisterna:

“There’s a huge difference. I always feel like there are more differences than similarities, which is not how it should be. It should be the same.”

Hon fortsatte sedan att beskriva hur det finns många historier som mexikanska journalister inte själva vågar skriva i fruktan för repressalier, och därför ber henne att istället rapportera om dem:

“It’s a combination between voices and elements within a story to entire stories they won’t cover to geographic areas. That’s massive. Sometimes people would come and tell us like this is what going on, here’s all the information, we can’t do it, could you do it? It’s heart-breaking, because they’re local journalists, and it’s their country and it’s a story they want to cover, but they can’t so they desperately come to us, they just wants it out there.” – Kvinna 5

En av de mexikanska journalisterna menade dock att hon inte hade problem med att allt fler utländska frilansjournalister stationerar sig i Mexico City. Snarare såg hon det som en chans till ökad kunskap och möjlighet att knyta nya kontakter:

“I think that there’s a place for everybody. You have some advantages here, but then Mexican journalists have that too. And I know very well my stuff and my topics, and I feel sure about my job, but it is a reality that from maybe a decade to now there are more foreign journalists here. And I should say that I try to learn from them.

– What do you feel like you can learn from them?

– For instance, maybe to be more critical, to try to understand the stories that maybe are more

important outside Mexico, with other vision, because we are connected with other places and countries. For me it's important to do networking, we are living in a global world.” – Kvinna 4

Gemensamt för de mexikanska respondenterna var att de menade att stora delar av den mexikanska journalistkåren saknade källkritiskt tänkande, som de menade var en konsekvens av dålig utbildning och korrupt media.

6 ANALYS

I det här kapitlet kommer jag att analysera resultaten med hjälp av teorierna och sedan jämföra resultaten med tidigare forskning. Sektionerna i det här kapitlet svarar mot sektionerna i det föregående kapitlet och ordningen på frågeställningarna.

6.1 Hot, hat och kvinnorollen

I *Journalism Under Threat – Intimidation and harassment of Swedish journalists* (2016) konstateras att majoriteten av Sveriges journalister har mottagit kränkande kommentarer och en tredjedel har erfarenheter av hot relaterat till deras arbete. I Cimacs undersökning från 2013 fastslås att våldet mot kvinnliga journalister i Mexiko har ökat med 2200 % mellan åren 2002-2013.

Från intervjuerna framkom däremot att ingen av respondenterna hade någon erfarenhet av kränkande kommentarer eller våld relaterat till sitt arbete. Några av journalisterna hade fått subtila hot, men inga som de upplevde hade påverkat dem i deras arbete. Detta är anmärkningsvärt med tanke på siffrorna från Cimac (2013) och statistiken över våld, kidnappningar och mord från *Reportrar utan gränser* (2017). Detta kan leda till misstankar om bristande metod i urval av respondenter. Då jag valde respondenter, som ovan presenterat, fokuserade jag på vilket medium journalisten var verksam inom och vilken nationalitet hon var. Jag ställde i förväg inga frågor om hon rapporterade om korruption och knarkkriget, som ur ett säkerhetsperspektiv är de ämnen som innebär stort fara för journalister verksamma i Mexiko. Det visade sig att bara en av sju respondenter kontinuerligt skrev om dessa ämnen. Detta är förmodligen den främsta anledningen till att ingen av respondenterna hade någon erfarenhet av allvarliga hot eller våld relaterat till sitt arbete. Faktum kvarstår dock att majoriteten av de journalister som rapporterar om droghandeln och korruptionen är män, och jag menar därför att urvalet ändå är representativt.

Övriga anledningar till att respondenterna saknar erfarenhet av hot, hat och våld tycks bero på tre skäl: först och främst vidtog de ansevärd säkerhetsåtgärder både i sin vardag och relaterat till sitt arbete. Som frilansjournalister fanns sällan heller deras kontaktuppgifter i anknytning till deras arbete, vilket gör det svårare för potentiella näthatare att kontakta dem. Slutligen är den internationella aspekten avgörande. Utländska journalister skriver främst för utländska medier och utgör därför ett mindre hot för karteller och andra våldsgrepp i landet. Att skada en utländsk journalist skulle även innebära större konsekvenser än mordet på en mexikansk journalist med tanke på landets straffrihet. Anledningen till att de mexikanska respondenterna i studien inte heller utsatts för något brott menade de främst berodde på att de ofta arbetade för stora internationella mediehus, vilket också innebar en typ av säkerhet.

Vad som genererade mest hot och hat mot de svenska journalisterna var enligt Löfgren Nilsson och Örnebring (2016) när journalisterna berörde så kallade ”triggerämnena”, vilket huvudsakligen var immigration eller feminism/kvinnofrågor. Samtliga av respondenterna menade att immigration var det ämne som de förmodligen rapporterade mest om. Fem av sju menade även att de hade stort intresse för jämställdhet och kvinnofrågor. Det kan betyda att triggerämnena är något som skiljer sig från land till land, alternativt/också att ”nyhetsnärligheten” spelar in. Ämnen som feminism och immigration i Mexiko är inte lika angelägna människor som inte själva bor i landet. Respondenterna som skrev för amerikansk media menade att immigrationsfrågorna ibland kunde skapa diskussion, men att de väldigt sällan mottog några hatmejl. Förutom att deras mejladress, som ovan nämnt, sällan fanns i anknytning till deras arbete, trodde de detta berodde på att tidningarna saknar kommentarsfält och de undviker aktivt att läsa kommentarerna på sociala medier.

Vidare konstaterar Löfgren Nilsson och Örnebring (2016) att hotet och hatet mot svenska journalister resulterar i journalister tystas. Respondenterna i min studie menar inte att de undvikit att rapportera om en grupp eller ett ämne på grund av hot eller hat, däremot på grund av rädsla för

fysiskt våld. Hotbilden för journalister i Mexiko ser således väldigt olik ut den i Sverige, men med likheten att båda fallen tystas av utomstående krafter och således kan betraktas som ett angrepp mot media i sig.

I likhet med rapporten *Violence and Harassment against Women in the News Media: A Global Picture* har respondenterna främst påverkats psykiskt av trakasserier och händelser relaterade till sitt arbete. Tre av dem gick kontinuerligt hos en terapeut för att de upplevde att arbetet var så psykiskt påfrestande.

6.1.1 Genus

Boverket (2010) menar bland annat att genus handlar om att tillskriva män och kvinnor olika egenskaper utefter de föreställningar som råder om vad det innebär att vara kvinna. I studien framkom att flera av respondenterna upplevde eller upplevt att de förväntades utföra en viss typ av arbete för att de var kvinna. Kvinna 3 berättade om att hon tilldelats en tjänst som egentligen var menad för två personer, för att hon som kvinna förväntades vara mer ansvarstagande än en man. Kvinna 5 berättade att hon ofta tilldelades arbeten där intervjupersonerna var kvinnor som misstänktes kunna vara känslomässigt bräckliga, för att hon som kvinna skulle kunna lugna situationen. Boverket (2010) menar också att det är samhället som skapar de förväntade skillnaderna om till exempel vad som anses lämpligt för män respektive kvinnor att göra och vilka platser de hör hemma på.

Från Cimacs (2013) rapport konstateras att manliga journalister i högre grad än kvinnliga rapporterar från krigszoner och mer gaturapportering. Bland respondenterna var dock upplevelserna annorlunda. Ingen hade upplevelser av att en viss typ av arbete hade tilldelats en manlig kollega istället för dem själva eller att de blivit nekade en viss typ av jobb för att redaktören ansett det varit mer lämpat en man. Dock påpekade en respondent att hon uppmärksammat en tidigare redaktör på att kvinnliga reportrar aldrig skickades på arbeten där unga män i grupp skulle intervjuas, till exempel fotbollslag. Detta trodde hon berodde på att svaren då förväntades bli olika jämfört med om en man utfört dem. Hon menade däremot inte att detta borde vara en anledning att bara skicka manliga reportrar, utan att det snarare fanns anledning att undersöka hur den eventuella skillnaden kunde se ut. Två av respondenterna trodde främst att anledning till att de inte blivit nekade vissa arbeten på grund av sitt kön berodde på att de var frilansjournalister och att redaktörerna därför inte på samma sätt kunde välja vem de skulle skicka.

I likhet med Cimacs (2013) resultat, hade de flesta av respondenterna erfarenhet av sexuella trakasserier i olika form. I Cimacs rapport konstateras att dessa typ av brott sällan anmäls och att det således är svårt att föra statistik över hur utbrett det är. När frågan om respondenterna hade någon erfarenhet av kränkande kommentarer, hot eller våld först ställdes svarade samtliga först nej. När intervjuerna sedan fortlöpte kom respondenterna på saker och händelser allt eftersom. De menade då att sexuella trakasserier var så vanligt att de sällan reagerade på det. Respondenternas taktik för att undvika trakasserierna var främst att arbeta i grupp, undvika personer/områden som de visste hade dåligt rykte och klä sig så ”attraktivt” som möjligt.

6.1.2 Intersektionalitet

Bland de problem som respondenterna upplevde relaterade till deras yrkesverksamhet, var de få saker som de med säkerhet kunde säga enbart berodde på att de var kvinnor. Snarare trodde respondenterna att det berodde på en rad olika faktorer. Lykke (2003) menar i likhet att vi inte bara kan studera enskilda könsmaktsordningar för att bilda en förståelse för hur resurser och makt uppdelas och återskapas. Kvinna 2,3 och 6 hade upplevt att de hade svårare att bli tagna seriösa, blev ifrågasatta i större utsträckning och kände att de hade mer att bevisa gentemot redaktörer eftersom de var unga kvinnor. Kategorin ålder tycks alltså också spela en stor roll för förutsättningarna att verka som kvinnlig frilansjournalist. Här kan således inte ens maktordning

skiljas från den andra, utan kombinationen kvinna och ung skapar en egen norm och antagande. Ett liknande exempel på att de inte enbart är en norm som påverkar en grupp eller en individ, utan från flera olika kategorier (Lykke. 2003), kan ses om man jämför resultatet i Kvinna 1s intervju med Kvinna 5. Kvinna 1 är mexikansk medborgare, och genom stipendier fick hon möjligheten att studera utomlands som hon annars inte hade haft ekonomisk möjlighet till. Det tog henne tio år att börja frilansa som producent åt Al-Jazeera och varje gång hon arbetat för en ny uppdragsgivare har hon varit tvungen att lämna CV och arbetsprover. Kvinna 5 är brittisk medborgare och saknar helt journalistutbildning. Däremot kommer hon från akademisk familj där pappan länge arbetade för BBC. Hon gjorde ett frilansarbete innan Al-Jazeera personligen kontaktade henne och bad henne komma och arbeta som producent för dem i Mexico City. Hon sa att hon aldrig blivit tillfrågad om varken utbildning eller CV. Kvinna 1 talade upprepa gånger om att det finns en global rasism inom medieindustrin, där journalister från Mexiko diskrimineras. I fallet ovan tycks alltså både etnicitet och klass spela en avgörande roll. Detta kan även ses i kombination med att väldigt få mexikanska medborgare har råd att studera utomlands, som enligt flera respondenter tycks vara ett krav för att få arbete hos något av de stora mediehusen. Detta är ett exempel på hur vi genom ett intersektionalitetsperspektiv kan förstå maktförhållanden som krafter som ständigt interagerar istället för att vara separerbara.

6.2 Journalistisk frihet

Även om Peta van den Bergh menar att frilansjournalister bör vara beredda på att arbeta inom flera olika fält, så är min upplevelse att studiens respondenter klarar sig ganska bra inom sina olika nischer. De flesta av dem arbetar bara med TV, foto eller skrift, även om de menade att de såg sig själva som multijournalister. Kvinna 2 (svensk) menade dock att hon i teorin ofta hade kunnat både skriva och fotografera själv, men valde att ta med sig en fotograf eftersom hon inte var bekväm med att åka ensam.

Intervjuerna baserades på Peta van den Berghs teori om att frilansjournalistik brukade vara ett yrke man valde för att man tilltalades av friheten, men att det nu inte handlade så mycket om ett fritt val som av ett nödvändigt ont. Detta visade sig fel i samtliga av fallen utom med Kvinna 5, som uppgav att hon bara var frilansare för att hon inte kunde hitta något annat jobb. I de andra fallen uppgav samtliga att de valt frilanslivet självmant, men att de ofta ställde sig frågan hur länge de skulle klara sig/orka fortsätta. Sjunkande arvoden var den största oron. Vad som också kan konstateras av intervjuerna är att de internationella frilansjournalisterna är mer positivt inställda till frilanslivet än de mexikanska, vilket främst beror på den ekonomiska situationen, säkerhetsaspekten och risken för censur.

Fridh och Wingren (2015) menar i sin uppsats att de palestinska frilansjournalisterna kände sig exkluderade bland yrkesgruppen journalister och att detta bidrog till att de kände sig mer utsatta om de skulle rapportera om något kontroversiellt. I likhet svarade flera respondenter i min studie att de ibland kände sig ensamma och att de i stort sett helt saknade kontakt med vanliga journalister. Däremot upplevde de inte att de saknade sammanhang eller kände sig osäkra på att ta sig an kontroversiella ämnen. Detta förklarade de berodde på att det finns flera grupper med kvinnliga frilansjournalisterna i Mexico City där de har nära kontakt med varandra och hjälper varandra i den mån de kan. Flera allvarliga händelser under året, så som jordbävningen, mordet på Kim Wall och #metoo-kampanjen, har bidragit till att de kommit ännu närmare varandra.

6.2.1 Självcensur i mexikansk media

Från studien framgår att vad som begränsar journalister i Mexiko är flera saker; staten, korrupta annonsörer, redaktörer, knarkkarteller – men framför allt rädslan att på något sätt skada sina källor. Ytterligare en typ av självcensur kan ses i hur journalisterna tackade nej till jobb som saknade budget för olika typer av utökat skydd. Fyra av journalisterna berättade om fall då de avstått ett arbete för att det kändes för farligt att göra ensam, trots att historien kändes angelägen.

Arbeten i osäkra delstater, om knarkkriget och arbeten där journalisterna skulle behöva spendera tid med okända män ensamma, var exempel som togs upp som jobb som journalisterna tackade nej till om de inte fick utökad säkerhetsbudget. Cook och Heilmann menar att restriktioner av yttrandefrihet och censur kan skapas både genom statliga och ickestatliga instanser. De citerar en dansk reporter som säger att det finns en skillnad mellan rädslan att bli fysiskt skadad och den respekt man känner inför andra människors religion, kultur eller socialt problem. Bland respondenterna var det däremot ingen som uppgav att hon hade censurerat sig själv på grund av respekt inför religion, kultur eller annat socialt problem som Cook och Heilmann menar. Dock kan vi genom Kvinna 9 se exempel på hur hon censurerade sig själv, i rädsla att skada sina fotosubjekt, även om de själva godkände bilderna. Inledningsvis menade hon att hon aldrig självcensurerat, utan bara agerat av respekt, men under intervjuens gång ändrade hon åsikt, och menade att det definitivt varit fall av självcensur. Det kan alltså konstateras att gränsen mellan respekt för andra och självcensur i många fall kan vara luddig.

Både Tiborn och Fridh och Wingren konstaterar i sina uppsatser att det är avvikelsen mellan Palestinas liberala lagar, och den ansträngda verkligheten i det palestinska medieklimatet, som skapar en internaliserad censur hos journalisterna där. Även i Mexiko ses stora skillnader mellan vad lagen säger gällande press- och yttrandefrihet, och vad som faktiskt går att publicera.

Alla respondenter tyckte att journalister bör granska maktpersoner, men påpekade också att det var svårt att granska regeringen och att censuren är påtaglig i Mexiko. Samtliga, i motsättning till resultatet i Fridh och Wingrens studie (2015), menade att frilansjournalister i högre grad riskerar att utsättas för självcensur och att möjligheten att välja sin egen uppdragsgivare inte gjorde dem mindre benägna att utsättas för självcensur. Kvinna 4 betonade att det enda hon som frilansare egentligen hade var sitt namn, och att det kunde kosta hela hennes karriär om hon skrev något som gav hennes namn dåligt rykte.

Men trots frilansjournalistens ökade utsatthet, tyckte inte respondenterna personligen att de var speciellt påverkade av självcensur.

De mexikanska respondenterna i studien menade även att det bland de lokala journalisterna också fanns en internaliserad ”censurkultur” och att den utbredda straffriheten hindrar lokala journalister att fullfölja sina ideal. Däremot menar ingen av respondenterna själva att de ”smittats” av denna typ av censur. Förmodligen beror detta på frilansaspekten; att journalisterna kan välja sina uppdragsgivare själva och att de i sin jakt på uppdragsgivare vänder sig till sådana redaktörer som uppskattar deras typ av arbete. De är alltså inte lika påverkade av nyhetsorganisationers policys som anställda är. En annan avgörande faktor är även att de huvudsakligen säljer till utländska medier.

6.3 Ideal

Genom intervjuerna framkom att vad som främst motiverat respondenterna att bli journalister var intresset för det mänskliga, att ge en röst åt de röstlösa och uppmärksamma problemen i samhället. Anledningen att de utländska frilansjournalisterna valt att bosätta sig i Mexico City var huvudsakligen för att det var den smidigaste utgångspunkten när de skulle rapportera från Centralamerika, men även för att deras respektive sedan tidigare bodde i staden. Men även om de inte producerade material för lokala mediehus, uppvisade de starka ideal. De tre mexikanska journalister uppgav alla att de drömde om att bo och arbeta i USA, men att de som mexikanska medborgare hade svårt att få visum till landet. De var dock tydliga med att de älskade Mexiko och att det var ett tacksamt land att arbeta i eftersom att det alltid fanns saker att rapportera om.

Ett av de mest framträdande problemen för mexikansk media är bristen på pengar och enligt flera respondenter kanske även läsare. Detta gör mexikansk media relativt tandlös eftersom den alltid måste vara lyhörd inför sina annonsörer. Majoriteten av de mexikanska nyhetsredaktionerna är beroende av finansiellt stöd från regeringen och annonsörer. Detta sätter mediehusen i en svag

position och ökar risken att de undviker att rapportera sådant som riskerar uppröra de finansiärer som möjliggör deras fortsatta arbete. Detta är ett exempel på hur Michael Schudsons lista över hur demokratin och media står i beroende till varandra, kan ha saknat en viktig punkt. Media behöver vara politiskt och ekonomiskt självständig för att kunna producera kritisk, trovärdig och högkvalitativ journalistik. Utan denna punkt har media problem med att ha en verklig inverkan på den demokratiska processen. I övrigt när man jämför studiens resultat med Schudsons lista över hur demokrati och media står i beroende till varandra, kan man konstatera att det finns mycket som står i vägen för att en äkta mexikansk demokrati ska kunna skapas genom media. Detta blir extra tydligt i frågor som att granska politiker och rapportera om drogkriget. Den utbredda korruptionen menade respondenterna under intervjuerna, innebär att nästan alla orosmoment hänger, eller åtminstone kan hänga, ihop.

En tydlig konflikt som kan urskiljas från resultatkapitlet är att mexikanska journalister, framför allt de som arbetar för lokala mediehus, saknar förmågan att fullfölja alla stegen på Schudsons lista på grund av ovan nämnda risker. Speciellt hade de problem med punkt ett och två. I lägen då saknade förmågan att rapportera om något som de ansåg samhället angeläget, vände de sig ofta till utländska journalister, som menade att de gärna ville hjälpa till, men att intresset för Mexiko är ganska svalt i väst, att deras rapportering är mer ytlig än redogörande och att de således sällan själva hade möjlighet att ta sig av rapporteringen. Kvinna 3, en av de utländska respondenterna, menade att det främsta hon lärt sig under sin journalistutbildning, som hon hade nytta av än idag, var de journalistiska etik- och idealreglerna. Hon beskrev journalistyrket snarare som ett kall, än ett arbete och att hon var idealistiskt driven. Ändå svarade hon att det fanns ämnen i Mexiko, så som korruption och knarkkriget, som hon inte skulle rapportera om. Detta var ett återkommande svar i samtliga av intervjuerna bortsett från den med Kvinna 7. Det verkar alltså som att respondenternas idealistiska kompass främst riktas åt de historier som de personligen tilltalas av. I likhet med vad Tiborn (2011) konstaterar i sin studie, att konflikten mellan Palestina och Israel står i vägen för att journalisterna till fullo ska kunna följa sina demokratiska ideal, kan vi se att knarkkriget (och korruptionen bakom det) även står i vägen för journalister i Mexiko att följa de universella idealen.

Liksom de palestinska journalisterna i Tiborns studie (2011) hade ingen av respondenterna valt journalistyrket för pengarna.

6.3.1 Nationalitet

De mest förvånansvärda och intressanta svaren i den här studien kan vara de som föreslog att frilansjournalister som arbetar för internationell media i Mexiko i större utsträckning kan följa de universella journalistiska idealen och generellt producera material av högre kvalitet än om de arbetat för lokala mediehus. Här ges prov på den frihet som Peta van den Bergh menar är väsentlig för frilansjournalister. Exempel på detta kan hittas i flera av Kvinna 1s citat. Respondenterna som arbetade för utländska nyhetsmedier menade även att de hade betydligt större frihet att skriva om känsliga ämnen eftersom deras material bara publicerades utomlands. I intervjun med Kvinna 1 får vi gång på gång höra om frustrerade upplevelser hon har haft av arbete med mexikansk media som hon menar saknar förståelse hur kvalitativ journalistik skapas och att det i den mexikanska mediekulturen saknas tydliga yrkesideal. Det här borde då i teorin vara den mest intressanta chansen för mexikanska frilansjournalister för att både kunna utvecklas professionellt men också för att minska risken för censur. Vad då speciellt Kvinna 1 menade var att det finns en kolonialistisk rasism inom journalistbranschen, där mexikanska journalister förringas och inte har samma chans att lyckas som västerländska journalister. Hon menade att positionen som tagit hennes drygt tio år att komma till, hade tilldelats en västerländsk journalist betydligt snabbare. Vad som över huvud taget möjliggjorde att hon kunde klättra menade hon var hon fått flera stipendier och genom dem kunnat studera utomlands. Den internationella friheten tycks således reserverad till utländska frilansjournalister och erfarna, mexikanska journalister med utländska

universitetsbetyg.

Flera respondenter menade också att nationaliteten var en säkerhetsfråga. Kvinna 7 menade att hon kände sig trygg på grund av att hon jobbade på en stor amerikansk tidning. Däremot menade hon att det skulle vara enklare att "göra sig av med henne" än en västerländsk journalist.

Jämför man respondenternas journalistiska drivkrafter med resultaten i Tiborns studie (2011) ser vi att de inte samma höga utsträckning strävar efter att förändra samhället som de palestinska journalisterna. Huvudsakligen rapporterar de om händelser som engagerar dem personligen, och fokuserar mer på individfrågor än makroperspektivet. De har även en mer uppgiven attityd där framför allt de mexikanska respondenterna menar att det är lönlöst att tro att något verkligen kan förändras, vilket beror på en blandning av korrupt ledning men också bristande medialt intresse bland allmänheten.

7 SLUTDISKUSSION

I det här kapitlet kommer jag summera min studie, göra en kort presentation av vad jag kommit fram till, svara på frågeställningarna och syftet. Jag kommer också ge förslag på framtida forskning.

7.1 Målet med studien

Varför fokusera på kvinnliga frilansjournalister i Mexiko? Jag valde att resa till Mexiko eftersom journalisters utsatta situation i landet varit extra uppmärksammat senaste året. Antalet journalistmord har ökat och antalet personer som ställs till svars för brotten är fortsatt undermålig. Nationella såväl som internationella organisationer för statistik över tillståndet, men få fokuserar på journalisternas egna uppfattningar. Jag valde att fokusera på kvinnliga journalister eftersom även kvinnor anses vara en extra utsatt grupp i landet och att jag personligen har stort intresse för jämställdhetsfrågor. Att jag sedan valde att fokusera på frilansjournalister berodde på två faktorer: först och främst hade jag tagit del av Fridh och Wingrens studie (2015) och insett att förutsättningarna för fastanställda journalister kontra frilansjournalister såg väldigt olika ut. Jag upplevde att de rapporter som gjorts om journalister i Mexiko misslyckats med att uppmärksamma den här skillnaden, de unika möjligheter och de svårigheter som frilansjournalister står inför, och tyckte därför att det kändes relevant. Utöver denna anledning berodde det även på att jag hade svårt att komma i kontakt med lokalt redaktionellt anställda journalister, så för att jag skulle kunna göra en studie med god validitet behövde jag skifta fokus. Gruppen kvinnliga frilansjournalister i Mexiko har inte, så vitt jag vet, förut studerats och jag menar därför att jag har bidragit med ny vetenskap om en av de mest utsatta grupperna i internationell journalistik.

Syftet med denna studie var att kartlägga möjligheterna och svårigheterna för kvinnliga frilansjournalister i Mexiko genom att ställa frågor om erfarenheter av kränkande kommentarer, hot och våld, självzensur, skillnader mellan arbetsgivare och ideal.

7.2 Besvara frågeställningarna

I den här sektionen kommer jag att undersöka vilka svar jag fått fram på de olika frågeställningarna samt dra en slutsats gällande studiens syfte.

7.2.1 Vilken karaktär har de kränkande kommentarer, hoten och våldet som de kvinnliga frilansjournalisterna utsatts för haft?

Ingen av respondenterna hade några upplevelser av kränkande kommentarer, hot eller våld direkt relaterat till sitt arbete. Det är ett förvånande resultat och det kan ligga nära till hands att misstänka att studien brister i begreppsvaliditet eller design. Jag menar dock att så inte är fallet. Anledningen till att resultatet skiljer sig från vad jag inledningsvis trodde, beror inte på missvisande urval av intervjuobjekt, vilseledande teorier eller felaktig operationalisering, utan är snarare en indikation på att det verkligen fanns grund för studien. Att både frilansaspekten och nationalitet kunde spela en så pass stor roll gällande hur stor risk kvinnliga journalister i Mexiko löpte att utsättas för hot och våld fanns inte tidigare undersökt, och bevisligen spelar det en stor roll.

Däremot hade alla respondenter erfarenhet av olika former av sexuella trakasserier. Huvudsakligen var det saker som hade inträffat då befunnit sig det offentliga rummet, men några hade även erfarenhet av manliga kolleger eller redaktörer som utnyttjat sin maktposition. Flera av kvinnorna upplevde att kampanjer som #metoo gjort dem mer medvetna om sin omgivning, och att de i större utsträckning börjat diskutera oacceptabla beteenden. De menade också att de i sitt vardagsliv vidtog flera säkerhetsåtgärder för att minska risken för trakasserier.

Ur ett genusperspektiv tycks kvinnliga journalister i högre utsträckning tilldelas egenskaper som anses vara klassiskt kvinnliga, så som ansvarstagande och lugnande. Detta kan betyda att de

förväntas jobba längre dagar och tilldelas arbeten där det intervjuobjektet till exempel är en utsatt kvinna. Det kan också betyda att de inte skickas på arbeten där man vill åt en mer maskulin stämning, eftersom en kvinnlig journalist kan få manliga intervjuobjekt att svara annorlunda. Flera av respondenterna menade också att du som kvinnlig journalist i Mexiko bör klä dig nedtonat då du arbetar för att inte skicka fel signaler till manliga intervjuobjekt och för att minska risken för sexuella trakasserier. En yrkesmässig effekt av sexismen i landet menade respondenterna var att de undvek att arbeta själva, och att de hellre delade sitt arvode för att kunna jobba tillsammans med någon annan. Bortsett från den uppenbara otryggheten, kan det alltså även få ekonomiska effekter, eftersom arvodesituationen redan är kritisk.

Ur ett intersektionalitetsperspektiv tycks de två kategorier som har störst påverkan på kvinnliga frilansjournalisters förutsättningar i Mexiko vara ålder och nationalitet. Unga kvinnliga frilansjournalister ifrågasätts i större utsträckning än äldre, och mexikanska frilansjournalister ifrågasätts i större utsträckning än västerländska. Sämst förutsättning för att lyckas i branschen tycks du ha som ung, kvinnlig, mexikansk frilansjournalist, speciellt om du inte har haft möjlighet att utbilda dig utomlands.

Den tuffa situationen för frilansjournalister resulterar i både yrkesmässiga och privata konsekvenser. Flera respondenter uttryckte att de ofta var oroade och stressade över hur de skulle klara sig ekonomiskt i framtiden. Ingen av respondenterna hade några barn och flera menade att de inte heller skulle skaffa eftersom det inte skulle fungera praktiskt. Ytterligare en konsekvens av den många gånger pressade situationen var att flera kontinuerligt besökte en terapeut för att få hjälp att bearbeta arbetsrelaterade upplevelser.

7.2.2 Hur skiljer sig arbetet beroende på vem som är uppdragsgivare?

Skillnaderna mellan arbetsgivare tycks i många fall vara helt avgörande inte bara för hur journalisterna klarar sig ekonomiskt, men också i fråga om säkerhet och vilka typer av jobb de vågar göra. Internationella mediehus erbjuder bättre förutsättningar än de lokala, men även bland många av de internationella har förhållandena blivit sämre de senaste åren med sänkta arvoden och mindre möjlighet för kompensation för säkerhetsåtgärder.

Respondenterna som inte i huvudsak sålde till de världsetablerade nyhetsorganisationerna hade svårt att få tillräckligt betalt för sitt arbete. En av respondenterna var tvungen att ha ytterligare ett arbete vid sidan av för att klara sig ekonomiskt, vilket hon menade var fallet för majoriteten av de mexikanska frilansjournalisterna. Vad som fick de andra att klara sig på sin frilansverksamhet var att de blev betalda i dollar eller pund, istället för den lokala valutan pesos.

Frilansjournalisterna upplevde att de som grupp i större utsträckning riskerade självcensur än fastanställda, men menade samtidigt de personligen själva sällan självcensurerade. I de fall de censurerade sig själva var det främst för att skydda sina källor.

Genom att analysera svaren kan jag konstatera att den främsta möjligheten för frilansjournalister i Mexiko är flexibiliteten. Så länge kände en viss ekonomisk trygghet, såg de sig själva som friare än redaktionellt anställda journalister. Bland de internationella respondenterna var det få som kände igen sig att de behövde ta arbeten som inte intresserade dem för att få ihop tillräckligt med pengar för att klara sig. De mexikanska respondenterna menade däremot att de speciellt under första åren av karriären varit tvungna att anpassa sig mycket efter efterfrågan och arbetsgivare.

Genom den här uppsatsen har jag visat hur frilansjournalisterna ser på sin roll och sin situation. Jag har konstaterat att den största skillnaden mellan frilansjournalister och fastanställda journalister, precis som i väst och i Palestina, är den ekonomiska instabiliteten. Arbetar du dock för ett mexikanskt mediehus riskerar du att utsättas för censur och får till största sannolikhet sämre betalt än en frilansjournalist som arbetar för internationella organisationer.

7.2.3 Vilka ideal driver de kvinnliga journalisterna?

Som ovan nämnt var många av respondenterna väldigt idealistiskt drivna och såg journalistyrket snarare som ett kall än ett arbete. Anledningen att de valde att utgå från Mexiko var olika. Bland de internationella respondenterna berodde det främst på att det fungerade som en bra utgångspunkt i rapportering från Latin Amerika, men även för att partnern redan befann sig i landet. De mexikanska journalisterna menade att de hellre hade arbetat i USA men att de inte kunde på grund av visum. Samtliga menade dock att Mexiko var ett tacksamt land att arbeta i eftersom det alltid händer saker.

Respondenterna strävade efter det pressetiska regelverket och menade att det ingår i journalistens uppdrag att granska makten, peka på missförhållanden och ge en röst åt de röstlösa. Flera menade dock att det var mycket svårt att granska de styrande politikerna, dels på grund av bristande offentlighetsprincip men också på grund av den omfattande korrruptionen. De mexikanska respondenterna uppgav att pressetiken är svag i landet och de bildat sin journalistiska värdegrund när de studerat utomlands eller av utländska kollegor. Ingen av dem ville egentligen arbeta för mexikansk media, dels på grund av de låga arvoden men också för att de flesta mediaorganisationer står i direkt beroende till statliga annonsörer, som ökar risken för censur och oetisk rapportering. De höll med om att demokrati och journalistik står i beroende till varandra, men kunde samtidigt konstatera att den mexikanska realiteten långt ifrån möjliggjorde ett sådant förhållande.

Skillnaden i förutsättningarna för utländska och inhemska journalister visade sig vara omfattande. Utgår man från resultatet i studien har utländska frilansjournalister enklare att etablera sig på marknaden, får bättre betalt och har bättre förutsättningar säkerhetsmässigt. På grund av straffriheten i Mexiko är det teoretiskt sätt enkelt att döda en lokal journalist, medan mordet på en utländsk journalist riskerar skapa kris mellan ambassader och dylikt.

Rollen som journalist menade respondenterna i min studie var mer än bara ett jobb. Även om flera kontinuerligt gick hos terapeut och ofta mårde dåligt relaterat till arbetsupplevelser, menade alla att de älskade sitt arbete och inte kunde se sig själv i någon annan arbetsroll.

7.4 Framtida forskning

Rasismen i media. Finns det en kolonialistisk rasism inom den internationella mediebranschen? Är mexikanska journalister extra utsatta eller finns det fler länder som förringas?

Om det stämmer som Kvinna 1 säger, att redaktörer börjat betala frilansjournalister olika beroende på vilket land de verkar i, vad kan de få för konsekvenser i längden?

Frilansjournalisternas säkerhet. Hur ser försäkringsmarknaden ut för frilansjournalister?

Matriarkatet Mexiko. Kvinna 7 talade om Mexiko som ett matriarkat med misogyn tendens.

Hon menade att kampen för yttrandefrihet och mänskliga rättigheter leds av kvinnor. Genom uppsatsprocessen och kartläggningen av medias situation i landet idag, kan jag konstatera att hon verkar vara något på spåren. Det är huvudsakligen kvinnor som står bakom de största aktionerna. Det hade varit både intressant och viktigt att undersöka vad som ligger bakom detta. Har Mexikos kvinnor alltid varit den drivande faktorn för samhällsförändring, eller är det något som förändrats senaste åren?

8 KÄLLOR

8.1 Källförteckning

Böcker:

Carlsson, U. & Pöyhtäri, R. (2017): *The Assault on Journalism – Building knowledge to protect freedom of expression*. Göteborg: Nordicom.

Esaiasson, E., Gilljam, M., Oscarsson, H., Towns, A. & Wängnerud, L. (2017): *Metodpraktikan*. Stockholm: Nordstedts Juridik.

Frankly, B. & Murphy, D. (1998). *Local journalism in context*. London: Routledge.

Färdigh, M. (2013). *What's the Use of A Free media? The Role of Media in Curbing Corruption*. Doctoral Dissertation, Department of Journalism, Media and Communication, University of Gothenburg.

Hallin, D. & Mancini, P. (2004). *Comparing Media Systems - Three Models of Media and Politics*. USA: Cambridge University Press.

Lykke, N. (2003) *Intersektionalitet - ett användbart begrepp för genusforskningen*. Kvinnovetenskaplig Tidskrift, nr. 1, 2003, s. 47-56.

Nord, L. & Strömbäck, J. (2012). *Medierna och demokratin*. Lund: Studentlitteratur AB.

Schudson, M. (2008). *Why democracies need an unlovable press*. Cambridge: Polity Press.

van der Berg, P. (1998). *The Business of Freelance Journalism: Some Advice From an Old Friend*. Från: Franklin, B. & Murphy, D. (eds) (1998) *Making the Local News*. London: Routledge.

Uppsatser/rapporter:

Barton, A. & Strom, H. (2014): *Violence And Harassment Against Women In The News Media*. International Women's Media Foundation (IWMF) och International News Safety Institute (INSI).

Boll Stiftung, H. (2012): *Informe Diagnóstico sobre Violencia contra Mujeres Periodistas en México*. Mexico City: Címac.

Cook, P. & Heilmann, C. (2010). *Censorship and Two Types of Self-Censorship*. LSE Choice Group working paper series, vol. 6, no. 2. The Centre for Philosophy of Natural and Social Science (CPNSS). London: London School of Economics.

Fridh, L. & Wingren, J. (2015). *Palestinian Freelance Journalists – Self-censorship, customers and role in society* (Kandidatuppsats). Göteborg: Institutionen för journalistik, media och kommunikation, Göteborgs Universitet.

Lansner, T. (2014): *Buying Compliance: Governmental Advertising and Soft Censorship In Mexico*. World Association of Newspaper and News Publishers (WAN-IFRA).

Löfgren Nilsson, M. & Örnebring, H. (2016): *Journalism Under Threat – Intimidation and harassment of Swedish journalists*. Journalism Practice, vol. 10, no. 7, pp. 880-890.

Meyer, J. & Widlund, A. (2013): *Näthotsapparaten – en fallstudie av hur Aftonbladet hanterar näthot mot journalister* (Kandidatuppsats). Göteborg: Institutionen för journalistik, media och kommunikation, Göteborgs Universitet.

Observatorio Ciudadano Nacional del Femicidio (OCNF) (2012): *Femicide and Impunity in Mexico: A context of structural and generalized violence*. (Report presented before the Committee on the Elimination of all forms of Discrimination Against Women, 17 July, 2012).

Schneider, L. (2011): *Press Freedom In Mexico – Politics and Organised Crime Threaten Independent Reporting*. KAS International Reports, vol. 11, 2011.

Tidborn, M. (2011): *The democratic ideals among the Palestinian journalists* (Masteruppsats). Göteborg: Institutionen för journalistik, media och kommunikation, Göteborgs Universitet.

Utrikesdepartementet (2017): *Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer i Mexiko 2015-2016*. Hämtad 28 november, 2017, från:
<http://www.regeringen.se/rapporter/2017/04/manskliga-rattigheter-demokrati-och-rattsstatens-principer-i-mexiko/>

Vetenskapsrådet (2002): *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. Hämtad 14 november, 2017, från:
http://www.lincs.gu.se/digitalAssets/1268/1268494_forskningsetiska_principer_2002.pdf

Artiklar:

Ahmed, A. (29 april, 2017): *In Mexico, 'It's Easy To Kill A Journalist'*. The New York Times. Hämtad 4 september, 2017, från: <https://www.nytimes.com/2017/04/29/world/americas/veracruz-mexico-reporters-killed.html?mcubz=3>

Al Jazeera (22 juni, 2017): *Mexico murder rate reaches record high*. Al Jazeera. Hämtad 7 oktober, 2017, från: <http://www.aljazeera.com/news/2017/06/mexico-murder-rate-reaches-record-high-170622052056456.html>

Boverket (2010): *Jämställdhet i samhällsplaneringen*. Hämtad 13 november, 2017, från:
<http://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/sa-planeras-sverige/nationella-mal-for-planering/jamstalldh-i-samhallsplaneringen/>

Committee to Protect Journalists (2015): *Attacks on the Press*. Hämtad 17 september, 2017, från:
<https://cpj.org/2015/04/attacks-on-the-press.php>

Freedom House (2017): *Freedom of the Press 2017*. Hämtad 17 september, 2017, från:
<https://freedomhouse.org/report/freedom-press/freedom-press-2017>

Gutierrez, B. (25 augusti, 2016): *Dangerous Assignments How Journalists Stay Alive In Mexico*. USA: University of Miami. Hämtad 23 september, 2017, från:
<http://news.miami.edu/stories/2016/08/dangerous-assignments-how-journalists-stay-alive-in-mexico.html>

International Federation of Journalists (IFJ) (2017): *Mexico – reinforce measures to protect our colleagues!* Hämtad 4 september, 2017, från: <http://www.ifj.org/campaigns/mexico-reinforce-measures-to-protect-our-colleagues/>

Journalistförbundet (SJF) (2017): *Yrkesregler*. Hämtad 29 november, 2017, från: <https://www.sjf.se/yrkesfragor/etik/yrkesetiska-namnden>

Miselem, S. (24 augusti, 2017): *In violent Mexico, students don't want to be journalists*. AFP News. Hämtad 7 september, 2017, från: <https://sg.news.yahoo.com/violent-mexico-students-dont-want-journalists-054252741.html>

Reporters Without Borders (RFS) (2017): *Threats and intimidation – Mexico's weapons of mass censorship*. Hämtad 4 september, 2017, från: <https://rsf.org/en/news/threats-and-intimidation-mexicos-weapons-mass-censorship>

Rönngren, J. (2013): *Våldet mot Mexikos kvinnliga journalister kartlagt*. Feministiskt Perspektiv. Hämtad 3 september, 2017, från: <https://feministisktperspektiv.se/2013/08/23/valdet-mot-mexikos-kvinnliga-journalister-kartlagt/>

Rönngren, J. (16 maj, 2017): *Yttrandefriheten i kris efter våg av mord på journalister i Mexiko*. Feministiskt Perspektiv. Hämtad 3 september, 2017, från: <https://feministisktperspektiv.se/2017/05/16/nodlage-yttrandefriheten-i-mexiko-efter-vag-av-mord-pa-journalister/>

Tuckman, J. (23 juni, 2012): *Mexican Democracy's Lost Years*. The New York Times. Hämtad 8 oktober, 2017, från: <http://www.nytimes.com/2012/06/24/opinion/sunday/mexican-democracys-lost-years.html>

Wade, L. (29 april, 2017): *Meet the Mexico Bureau Chief (His job has changed since Trump)*. The New York Times. Hämtad 9 oktober, 2017, från: <https://www.nytimes.com/2017/04/29/insider/mexicos-contradictions-trump-azam-ahmed-profile.html>

Yagoub, M. (2016): *Why Does Latin America Have the World's Highest Female Murder Rates?* InSight Crime. Hämtad 20 september, 2017, från: <https://www.insightcrime.org/news/analysis/why-does-latin-america-have-the-world-s-highest-female-murder-rates/>

7.2 Bilaga 1 – Frågeformulär

Bakgrund:

Varför valde du att bli journalist?
Hur länge har du arbetat som journalist?
Hur länge har du varit frilans?
Gör du detta på heltid?
Varför har du valt att arbeta i Mexiko?
Är journalistyrket vad du trodde det skulle vara?

Frilansaryrket och arbetsgivare:

Varför är du frilansare och inte anställd?
Vilka fördelar/nackdelar har du som frilansjournalist i Mexiko?
Vilka är de största utmaningar i ditt arbete?
Vad är den största skillnaden mellan dig och en vanlig journalist?
Vilka skriver du huvudsakligen för?
Vilken typ av jobb gör du huvudsakligen?
Säljer du både till inrikes och utrikes media?
Har du någon speciell försäkring ifall du skulle bli skadad eller hotat i tjänst?
Ställer dina arbetsgivare några krav på din säkerhet?
Bidrar de med någon försäkring?
Har du någonsin upplevt att en arbetsgivare behandlar dig annorlunda gentemot hur manliga frilansjournalist?
(På redaktionen, finns det ämnen som i högre utsträckning tilldelas män än kvinnor? Tvärt om?)
Tror du att det finns någon skillnad mellan att vara manlig eller kvinnlig frilansjournalist?
Upplever du det som enklare för dig att skriva om känsliga ämnen eftersom du inte har någon redaktör att redovisa för?

Hot, våld och självcensur:

Har du någonsin blivit utsatt för förolämpande kommentarer, hot eller våld relaterat till ditt arbete?
Om ja, vet du varför?
Om ja, vad handlade de förolämpande kommentarerna om? (journalistisk kompetens, intelligens, utseende, sexism, rasism, ideologiska?)
Om ja, vilken karaktär hade hoten? (Hot om fysiskt våld/sexuellt våld/annat?)
Om ja, hur var hoten/kommentarerna uttryckta? (email, sociala medier, face to face, annat?)
Om ja, vilket karaktär på våldet?
Vilka ämnen genererar mest förolämpande kommentarer eller hot?
Hur har detta påverkat dig yrkesmässigt? Personligt? (Rädd, ledsen, oro, funderat på att sluta?)
Har du vidtagit några speciella åtgärder? (Blockat emails, larm på huset, hemligt nr osv?)
Har du upplevelser av självcensur? Om ja, vad orsakade den?
Anser du frilansjournalister vara mer eller mindre benägna att utsättas för självcensur?
Tror du hotbilden skiljer sig mellan inrikes och utrikes födda journalister i Mexiko?
Finns det några politiska frågor som inte bör lyftas i Mexikansk media?
(Finns det ämnen som anställda journalister avråds/inte får skriva om? Vilka?)
Vad hade kunnat hända om du ändå väljer att ta dig an dessa?
Finns det några ämnen du aldrig skulle skriva om?

Journalisten och dess roll i samhället:

Känner du dig fri att undersöka makthavare?

Vilken är den viktigaste förutsättningen för att du ska kunna verka efter dina journalistiska ideal?

Vilka är de största begränsningarna?

Finns det något som journalister inte borde få kritisera?

Skulle du säga att journalister i Mexiko undviker ämnen som de vet kan innebära fara?

Skulle du säga att det finns en skillnad mellan vad den mexikanska lagstiftningen säger rörande medias yttrande- och tryckfrihet, och hur det ser ut i verkligheten?

Upplever du att du spelar en viktig roll som journalist i Mexiko?

Finns det något du vill tillägga för att öka människors förståelse för hur det är att som kvinna arbeta som frilansjournalist i Mexiko?